

İoanen şampi Mũq Xavar Běšin əyit

Me girkə şampiyo ap'ost'ol İoane. İçal me girke boş şampi hadisəgoy şahide. Şot'in ham əbraniğoy ədətxo q'a şot'oğoy fikirxo, hamal İsraili coğrafiina şaat'e avay. Metər sa fikire bu ki, İoanen me girkə beş erin 50-70 ci usenxoy aranene şampe.

İoanen iz girke məksədə qay tət'iğəbsa: «Ama memiya bakalorox şot'aynak'e şameşe ki, vən İsusı Xrist'os, Buxaçuğoy Ğar baksuna vėbaki Şot'ay s'iyen yəşəyinş haq'es bakanan» (20:31).

«İoanen şampi Mũq Xavar» girken İsusı Buxaçuğoy həmişəluğ Əyit k'inək'e ak'est'a: «Əyit Amdar baki beş aranene yəşəyinşi. Şo ük' bok'ospsunen q'a seriluğen buyey». (1:14). İsusı Buxaçuğoy həmişəluğ Əyit k'inək' ak'est'ala samci bəndurxoxun oşa «Mũq Xavarast'a» İsusı cürbəcür möcüzəgoy ak'est'uni baradane exlətesa. Me möcüzəgön İsusı əyit tadesi Çark'est'al saal Buxaçuğoy Ğar baksunane ak'est'a. Morox ak'est'i möcüzəgo q'andırışala əyitmoğone tət'iğbaksa. Girke me hissinen bəzi amdarxoy İsusı hetər vėbaksuna q'a İz baç'anexun taysuna, t'iyəmit'oğoy isə Şot'ay əleyinə baki nu vėbaksunane ak'est'a.

13-17-ci bulurxost'a isə İsusı biq'esi biyəsin İz şagirdxoxun sagala baksuna q'a içoğoy hərtərəflu exləti baradəne şamesa. İsusen xaça t'əq't'esunaxun bəş şagirdxo ük'e tast'a. Axırncı bulurxon isə İsusı biq'esuna, divanbaksuna, bəyinbaksuna, bəyinbakit'uxun oşal İz şagirdxo ak'esunane ak'est'a.

İoanen me girke boş Xrist'osi tərəfəxun amdarxo tadeğala həmişəluğ yəşəyinşi haq'suni yaq'ane ak'est'a. Me həmişəluğ yəşəyinş İsusı yaq'a, düzluğa, şot'ay yəşəyinşə vəkakala amdarxone tadesa. İoani Mıq Xavari t'iyəmi girkurxoxun c'ək'esun şone ki, İsusen İçu "xe", "şum", "çoban", "eğelxo", "c'ap' saal iz zoğurux" əyitmoğon İzi "Həmişə Bakalo" baksunane ak'est'a.

Girke boş bakalorox:

1:1-18 P'rolog: İsus - Buxaçuğoy Əyite

1:19-51 İsusı q'ulluği burqesun: K'unuk'bal

İoani şahidluğ saal İsusı samci şagirdxo

2:1-11:57 İsusen amdarxoynak' bi q'ulluğ

12:1-19:42 İsusı axırncı ğimxo

20:1-29 İsusı bəyinbaksun saal amdarxoynak' ak'esun

20:30-31 İoani girke məksəd

21:1-25 Ep'ilog: Q'onçuğoy Galileyina p'əmci kərəm ak'esun

Buxaçuğoy Əyit Amdare baks

¹ Burqesunast'a Əyit buney. Əyit Buxaçuğoxun sagalaney, Əyit Buxaçuxey. ² Şo burqesunast'a

Buxaçuğoxun sagalaney. ³ Hər şeyə Şot'ine yaratmışı, yaranmışaki şeyurxoxun sal soğə Şosuz tene yaranmışaki. ⁴ Şo yəşəyinşi orayiney, me yəşəyinşal amdarxoy işiğey. ⁵ İşiğən bayinq'luğa s'alest'a, bayinq'luğən şot'o bəc'ürpes tene baki.

⁶ Buxaçuğoy tərəfəxun yaq'abaki sa amdare hari, şot'ay s'i İoaney. * ⁷ Şo şahidluğbseynak'e harey ki, işiği barada şahidluğbane, bütüm amdarxonal me şahidluğa ibaki və bakat'un. ⁸ Şo iç işiğ teney, ama işiği barada şahidluğbseynak'e harey.

⁹ T'e işiğ seri işiğey, şo dünyəne harit'oğoy hər sunt'u işiğlune bsay. ¹⁰ Şo dünyənəney, dünyənə Şot'ine yaratmışı, ama dünyənən Şot'o tene çalxi. ¹¹ Şo İzt'oğoy t'öğöle hari, ama İzt'oğon İçu tet'un q'abulbi. ¹² Ama Şot'in İçu q'abulbi İz s'iya vəbakit'oğə bitova Buxaçuğoy əylux baksuni ext'iyərə tadi. ¹³ Şorox nə sa amdari əsiləxun, nə bədəni nəəl insani çuresunen tet'un baki, ama Buxaçuğoxunt'un baki.

¹⁴ Əyit Amdar baki beş aranene yəşəyinşi. Yan Şot'ay kalaluğa q'a zora ayank'i. Şot'in mot'oğə İz Bavaxun Şot'ay tək sa Ğar baksunene haq'i. İzi eysunen Şot'in yax ük' bok'ospsuni q'a het'ay seri baksunane ak'est'i.

¹⁵ İoanen Şot'ay barada şahidluğbi ost'aar pine: «"Zaxun oşa Eğalo zaxun üst'üne, şot'aynak' ki, zaxun bəş buney" pi, İz barada bez exlətp'i Amdar mone». ¹⁶ Yan bitot'in Şot'ay

* **1:6** 1:6 Mat'. 3:1-2; Mrk'. 1:4; Luk'. 3:1-2

bakalt'uxun hayanq'i, Şot'in İz ük' bok'ospsunen yax bol xeyir-bərəkəte tadi. ¹⁷ Buxaçuğon İz k'anuna Moiseyaxune avabakest'i, ük' bok'ospsuna q'a seri bakala yaq'a ak'est'una isə İsus Xrist'osane tapşurbi. ¹⁸ Buxaçuğon şuk'k'alən sal sa vədə tene ak'e, ama Bavay t'öğöl bakala tək sa Ğaren Buxaçuğon yax çalxesedi.

İoan Xrist'os tene

(*Mat'. 3:1-12; Mrk'. 1:1-8; Luk'. 3:1-18*)

¹⁹ İudeyxoy kalat'oğon İoanaxun "hun şunu?" pi xavar haq'seynak' Yerusolimaxun bəyinşxo q'a leviğon şot'ay t'öğölt'un yaq'abi. T'e vədə İoanen şahidluğbi ²⁰ düzə pi c'ap'tenebi, şot'in qay pine: «Zu Xrist'os tezu». ²¹ Şot'oğon İoanaxun xavart'un haq'i: «P'oy hun şunu? İlyanu?» İoanen "təə, şo tezu" pine. T'e vədə şot'oğon xavart'un haq'i: «Bərkə yan yaq'bəğala xavareçalnu?» İoanen "təə" coğabe tadi. † ²² Şot'oxun saal xavart'un haq'i: «P'oy hun şunu? Yax yaq'abit'oğon k'ə coğab taden? Vi barada k'ən pes bakon?» ²³ İoanen İsayə xavareçali pi əyitmoğone coğab tadi: «"Q'onçuğoy yaq'a düzbanan" pi ams'i oçala bayanbalt'ay səszu». ‡

²⁴ T'e vədə bəzi yaq'abaki fariseyxon ²⁵ İoanaxun xavart'un haq'i: «P'oy hun Xrist'os, İlya nəəl yan yaq'bəğala xavareçal tenusa, het'aynak'en xena badi k'unuk'bsa?» ²⁶ İoanen

† 1:21 1:21 K'an. 18:15,18; Mal. 4:5 ‡ 1:23 1:23 İsa. 40:3

şot'oğö coğabe tadi: «Zu xenenez k'unuk'bsa, ama ef arane vën nu çalxala sa Tano. ²⁷ Şo zaxun oşa eğale. Zu Şot'ay sal torok'ali bağa şadbsunal tez lafst'a».

²⁸ Me əşurxo İordan oqe t'e soğö tərəf - Bet'anyina, İoanen xena badi k'unuk'bala galane bakey.

K'unuk'bal İoani şahidluğbsun

²⁹ Əyc'indəri İoanen İsusı şot'ay t'öğöl eysuna ak'i pine: «Dünyəni günaxa İz loxol ext'ala Buxaçuğoy Q'uzi mone! ³⁰ "Zaxun oşa Eğalo zaxun üst'üne, şot'aynak' ki, zaxun bəş buney" pi İz barada bez exlətp'i Amdar mone. ³¹ Zu Şot'o tez çalxsay, ama Şot'o İsraila çalxest'eynak'ez xenen k'unuk'bsa hari». ³² İoanen şahidluğbi pine: «Azk'i ki, Uruf göynuxun göyərçin k'inək' şiri Şot'ay loxole çurpi. ³³ Zu Şot'o tez çalxsay, ama xenen k'unuk'bseynak' za Yaq'abit'in İçin za peney: "Uruf şi loxol şiri manst'una ak'ayın, İvel Urufen k'unuk'baloŞ Şone". ³⁴ Zuval mot'o ak'i şahidluğezbsa ki, "Buxaçuğoy Ğar mone"».

İsusı samcı şagirdxo

³⁵ Əyc'indəri İoan iz şagirdxoxun p'öğö iz t'öğöl p'urum t'et'iya çurpeney. ³⁶ Şot'in içoğoy t'öğölxun c'ovakala İsusı ak'i pine: «Bəğanan, Buxaçuğoy Q'uzi mone!»

Ş 1:33 1:33 İvel Urufen k'unuk'balo - yəni İvel Urufen amdarxoy ük'ə təmizbalo

³⁷ Me p'ə şagirdal şot'ay əyitə ibaki İsusi bač'anexunt'un taşi. ³⁸ İsusen fırapı İz bač'anexun eğalt'oğö ak'i şot'oğö pine: «Vəx k'ə lazım?» Şot'oğön İsusə pit'un: «Ravvi, Hun mayan manst'a?» ("Ravvi" "Məəlim" upsune.) ³⁹ İsusen şot'oğö pine: «Zaxun ek-inan, ak'alnan». Şoroxal taşi İsusi maya manst'una at'unk'i, t'e ği vis'imci saadal şirik'əl * Şot'oxunt'un baki.

⁴⁰ İoanaxun ibaki İsusi bač'anexun taşi p'ə tanaxun soğö Simon P'et'eri viçi Andreyey. ⁴¹ Şot'in süft'ə taşi iz viçi Simona bəğəbi şot'o pine: «Yan Xrist'osa bəğəyanbi!» ("Xrist'os" "lǎəmeşi, yəni c'ək'eşi amdar" upsune.) ⁴² Andreyen şot'o İsusi t'öğöle taşeri. İsusen Simoni loxol bəği pine: «Hun İoani ğar Simonnu, ama K'efa k'aleğalnu». (K'efa isə grek'i muzin P'et'er, yəni je upsune.)

⁴³ Əyc'indəri İsus Galileyina taysune çureşi. Şot'in Filip'a bəğəbi şot'o pine: «Bezi bač'anexun eki». ⁴⁴ Filip'al, Andrey q'a P'et'er k'inək' Bet'sayda şəhərexuney.

⁴⁵ Filip'en Nat'anaila bəğəbi şot'o pine: «Moi-seyi k'anuna şameşi, xavareçalxonal pi Amdara bəğəyanbi. Mo nazaret'lu İosifi ğar İsusə». ⁴⁶ Nat'anailen şot'o pine: «Nazaret'axun saat' sa şey c'eneğon ki?» Filip'en isə "eki, huncə ak'alnu" pine.

* **1:39** 1:39 vis'imci saad - həysət'in vədine berezərə saadin bip'.

47 İsusen Nat'anaili İçuç eysuna ak'i şot'ay barada metəre pi: «Mo iz ük'e bic'luğ nu bakala əsil sa israillune». 48 Nat'anailen "Hun za k'ən çalxsa?" pi Şot'oxun xavare haq'i. İsusen şot'o coğabe tadi: «Filip'en va k'alk'alt'uxun bəş va incilnə xodin oq'a ak'ezuy». 49 Nat'anailen Şot'o pine: «Ravvi, Buxaçuğoy Ğar Hunnu, İsraili padçağ Hunnu!» 50 İsusen pine: «Bezi va incilnə xodin oq'a azk'i upsuna görən Za vë baki? Hun kot'oxunal kala şeyurxo ak'alnu». 51 Oşa p'urum şot'o pine: «Serina, serinaz vëx nex: göye qayesuna saal Buxaçuğoy angelxo Amdari Ğare t'öğöl laşi-siysuna ak'alnan». †

2

İsusi xena fina tarast'un

1 P'ə ği oşa Galileyin Gana ayize sa laşk'oye baki. İsusi Nana t'et'ianey. 2 İsusa q'a İz şagirdxoval laşk'oya k'alpet'uniy. 3 Fi çark'at'an İsusi Nanan İçu pine: «Mot'oğoy fi çark'ene». 4 İsusen pine: «Avazu, ay Nana, ama Bezi vaxt' hələ p'ap'itene». 5 İz Nanan q'ulluğçiğö pine: «Kot'in vëx k'ə uk'ayin, banan».

6 İudeyxoy içoğö pakbsuni ədətə görə t'et'iya hər sunt'ay boş p'ə-xib met'rit' * xe p'aq'ala üq dənə jëne k'oyine buy. 7 İsusen q'ulluğçiğö pine: «K'oyiğö xenen buybanan». Şot'oğonal k'oyiğö jomol şirik' buyt'unbi. 8 Oşa Şot'in saal pine: «İsə kot'oxun samal

† 1:51 1:51 Burq. 28:12 * 2:6 2:6 P'ə-xib met'rit' - təxminən 100 lit'ir.

ext'i düvənbəyin t'öğöl taşanan». Şot'oğonal tat'unşeri. ⁹ Dövənbəyinen fina tarapi xene tadane bəği. Şot'in fine mayin baksuna tene avay, mot'o saycə xena eçeri q'ulluğçigone avay. Dövənbəyinen bəyə k'alpi ¹⁰ şot'o pine: «Bitot'in süft'ə şaat' fina, amdarxon üğit'uxun oşa isə keje finane eşt'a. Ama hun şaat' fina axıran efe».

¹¹ Hametər, İsusi Galileyin Gana ayize ak'est'i me samci möcüzəlü nişanen Şot'ay kalaluğa çoyele c'evki, İz şagirdxoval İçu vət'un baki. ¹² Mot'oxun oşa Şo İz Nanaxun, viçimoğoxun saal şagirdxoxun sagala K'efernauma taşi sa hema ği t'et'iyane mandi. †

İsusi haq'i-toydxo xrame məəlinexun şəp'esun

(*Mat'. 21:12-13; Mrk'. 11:15-17; Luk'. 19:45-46*)

¹³ İudeyxoy C'ovaksuni axsibay‡ İşalayınşəbaksay. İsusal Yerusolimane taşi. ¹⁴ Şot'in hari xrame məəline arak', eğel, göyərçin toydxone ak'i, t'et'iya təngə badalbalxoval buney.

¹⁵ İsusen vijurxon sa tatar düzbi bütüm haq'i-toydxo içoğoy eğel saal arak'xoxun sagala xramaxun şəp'eşi, təngə badalbalxoy ist'olxoval taradi təngöğö oq'ane şipi. ¹⁶ Şot'in göyərçin toydxo pine: «Mot'oğö memiin ext'anan! Bezi Bavay k'oja bazaranan c'urevk'e!» ¹⁷ İz şagirdxonal İvel Same boş bakala "vi k'oja

† **2:12** 2:12 Mat'. 4:13 ‡ **2:13** 2:13 C'eys. 12:1-27

çuresunen Za bok'osp'i-şik'ale" əyitə eyext'un badi. §

¹⁸ T'e vədə iudeyxoy kalat'oğon Şot'oxun xavart'un haq'i: «Mot'oğə bseynak' Vi ext'iyər baksuna yax mani möcüzəlü nişanxonən ak'est'es bakon?» ¹⁹ İsusen şot'oğə coğabe tadi: «Me xrama şarpanan, xib ğiin boş Zu kot'o təzədən biq'oz». * ²⁰ T'e vədə iudeyxoy kalat'oğon pit'un: «Me xram q'ırx üq useni bele biq'ése, hun isə kot'o xib ğiin biq'alnu?» ²¹ Ama İsusen "xram" uk'at'an İz bədənəxune əyitey. ²² İsus p'uribəyinbakit'uxun oşa şagirdxon Şot'ay me pi əyitmoğə eyext'un badi, İvel Şamurxo q'a İsusi pi əyitmoğə vət'unbaki.

²³ İsusen C'ovaksuni axsibayi vədine Yerusallima baka'tan, Şot'in t'iya ak'est'i möcüzəlü nişanxo ak'it'oğoy gelo Şot'o vət'un baki. ²⁴ Ama İsusen amdarxoy ük'e bakalt'oğə avabaksuna görə şot'oğə İz barada hər şeyə nexteney ²⁵ şot'o görə ki, amdarxoy barada şinesa Şot'o exlətpsuna eht'iyəc buteney, axırı amdarxoy ük'exun c'ovakalt'oğə avaney.

3

İsusi q'a Nik'odimi exlət

¹ Fariseyxoy arane Nik'odim s'iyen iudeyxoy kalat'oğoxun soğone buy. ² Şo üşe İsusi t'öğöl hari pine: «Ravvi, avayan ki, Hun Buxaçuğon yaq'abi sa məəlimnu. Şot'aynak' ki, Buxaçuxsuz

§ **2:17** 2:17 İvel məğ. 69:9 * **2:19** 2:19 Mat'. 26:61; 27:40; Mrk'. 14:58; 15:29

şuk'k'alen Vi ak'est'i möcüzəlü nişanxo ak'est'es batenekoy». ³ İsusen şot'o coğabe tadi: «Serina, serinaz va nex: sal sa amdaren təzədən nanaxun nu bakayin, Buxaçuğoy padçağluğa çalxes tene bakon».

⁴ Nik'odimen Şot'oxun xavare haq'i: «Yəşlu sa amdar hetərə təzədən nanaxun bakes bakon? Şo p'əmcı kərəm iz nanay tapane başi saal nanaxun bakes banekon ki?» ⁵ İsusen coğabe tadi: «Serina, serinaz va nex: amdaren xenaxun saal Urufaxun təzə yəşəyiş nu haq'ayin, *Buxaçuğoy padçağluğa bayes tene bakon. ⁶ Amdaraxun bakalo amdare, Urufaxun bakalo uruf. ⁷ Va Bezi "təzədən nanaxun bakalanan" upsuna mat ma manda. ⁸ Muşen iz çureğala galane fune, şot'ay səsə inbaksa, ama mayin hari maya taysuna ten avabaksa. Urufaxun təzə yəşəyiş haq'i amdaral metərə».

⁹ Nik'odimen "ke əşur hetərə bakes bakon?" pi xavare haq'i. ¹⁰ İsusen şot'o coğabe tadi: «Hun İsraila çalxəsi mələimnu. Mot'oğö avatenu ki? ¹¹ Serina, serinaz va nex: yan beşi avabakalt'uyan exlətpsa, beşi ak'it'uyan şahidluğbsa, ama vən beşi şahidluğbsuna tenan q'abulbsa. ¹² Bezi me dünyənin əşurxoxun exlətp'it'oğö və tenansa, göynul bakala əşurxoxun exlətp'ayiz hetər və bakalnan? ¹³ Göynuxun şiri Amdari Ğaraxun başq'a

* **3:5** 3:5 - İsusen "xenaxun" uk'at'an k'unuk'baksunaxun, "Urufaxun" uk'at'an isə Buxaçuğö və amdarxoy ük' badalbaksunaxune əyitey.

şuk'k'al göynul laşi tene, † saycə Amdari Ğare t'et'iya bake. ¹⁴ Moiseyen çöle dizik'ə ala ěqevk'i k'inək' ‡Amdari Ğaral Buxaçuğoy kiin ala ěqeşine buq'on ki, ¹⁵ Şot'o vë bakala hər sunt'in həmişəluğ yəşəyinş haq'ane.

¹⁶ Şot'aynak' ki, Buxaçuğon dünyənə t'etərə çureşi ki, İz tək sa Ğarane tadi; tanedi ki, Şot'o vë bakalo maq'an p'uri, ama həmişəluğ yəşəyinşq'an haq'i. ¹⁷ Buxaçuğon İz Ğara me dünyəneynak' pis q'ərar c'evkseynak' təə, şot'o çark'est'eynak'e yaq'abi. ¹⁸ Şot'in İçu vë bakalt'aynak' pis q'ərar tene c'evk'al, vë nu bakalt'aynak' isə ene pis q'ərar tadeşene, şot'aynak' ki, şo Buxaçuğoy tək sa Ğara vë tene baki. ¹⁹ Tadeşi q'ərareynak' səbəb mone baki: dünyəne İsus işiğ k'inək'e hari, ama amdarxon bayinq'luğa işiğaxun gelet'un çureşi, şot'aynak' ki, içoğoy əməlxo şere. ²⁰ Pislüğ balt'in işiğa nifrətebon, iz əməlxo ak'maq'anşi pi işiği tərəf tene tağon. ²¹ Serina əməlbalo isə işiğane c'eğon ki, izi Buxaçuğoy s'iyal bi əməlxo ak'eğane.

K'unuk'bal İoani İsusı barada şahidluğbsun

²² Kot'oxun oşa İsus q'a İz şagirdxo İudeyin oçalat'un taşi. İsus sa hema vaxt' şot'oğoxun t'et'iya mandi amdarxo xena badi k'unuk'ebşay. ²³ İoanenal Salima İşa bakala Aynonane xena badi k'unuk'bsay, t'et'iya gele xenoy. Amdarxo

† **3:13** 3:13 Göynuxun şiri - bəzi şamurxost'a "göynuxun şiri, həysəəl göynul Bakalo". ‡ **3:14** 3:14 Ams'i oç. 21:9

hari xena başı k'unuk't'unbaksay. ²⁴ (İoana hələ zindana tet'un badey.) §

²⁵ Me vədine İoani şagirdxoy q'a q'erəz sa iudeyluni arane pak baksuni barada həcətə bitı.

²⁶ Şagirdxon İoani t'öğöl hari pit'un: «Ravvi, İordan oqe bəğ c'eğalaç tərəf vaxun sagala baki amdar vi eyexe? Hun Şot'ay barada şahidluğənbey. Mone, Şot'inal k'unuk'ebşa, bitoval Şot'ay t'öğölə taysa». ²⁷ İoanen coğabe tadi: «Amdara Buxaçuğoxun nu tadeğayın, şot'in hik'k'al bes tene bakon. ²⁸ Bezi "Zu Xrist'os tezu, ama Şot'oxun bəşəz yaq'abake" pi me əyitə vən şahidnan. * ²⁹ Bin şiyasa, bəy şone. Ama bəye yaq'a bəği ümüx-səsəl bakala xaşp'anal bəye səsə ibakat'an gele müqe baksı. Bezi həysət'in müqluğal hametərə bex c'eysa. ³⁰ Şo kala, zu isə mis'ik' bakalazu».

³¹ Göynuxun Eğalo bitot'uxun üst'üne. Oçali çoyexun bakalo isə oçali çoyel bakalane, hamal me dünyəni amdar k'inək' exlətp'alane. Ama göynuxun Eğalo bitot'uxun üst'üne. ³² Şot'in k'ə ak'i-ibakenesa, şot'oğoy baradane şahidluğbon, ama Şot'ay şahidluğa şuk'k'alən tene q'abulbşa. ³³ T'e şahidluğa q'abulbala amdaren isə Buxaçuğoy seri baksuna tət'iğebşa. ³⁴ Buxaçuğon yaq'abi Amdaren Buxaçuğoy əyitəne nex, Buxaçuğonal İz Urufa Şot'o bol-bole tast'a. ³⁵ Bavan İz Ğara çuresa, hər şeyə Şot'ay kiyele tadi. † ³⁶ Ğara və bakalt'in həmişəluğ

§ **3:24** 3:24 Mat'. 14:3; Mrk'. 6:17; Luk'. 3:19 * **3:28** 3:28 İoan. 1:20 † **3:35** 3:35 Mat'. 11:27; Luk'. 10:22

yəşəyinşə haq'i baxsa, Ğara t'öǒxbalt'in isə yəşəyinş tene ak'al, şot'aynak' ki, Buxaçuğoy əcuğ şot'ay loxole manst'a.

4

İsus q'a samariyalu çuux

¹ Fariseyxon İsusı İoanaxun gele şagird girb-suni saal şot'oğə xena badi k'unuk'bsuni barada it'unbaki. ² (İsusen İcin təə, İz şagirdxont'un k'unuk'bsay). ³ İsusen mot'o avabakala k'inək' İudeyinxun c'eri Galileyinane qaybaki.

⁴ Şo Samarinaxun c'ovakalaney. ⁵ İsus İak'oven iz ğar İosifa tadi oçala İša bakala Samariin Sixar s'iyen şəhərene hari. * ⁶ İak'ovi xene kəriz t'et'ianey. Yaq'en İsusa mandak'bsuna görə Şo t'e xene kərizi t'öğöl çurepi. Ūqumci saadey. †

⁷ Samariyalu sa çuux kərizəxun xe c'evk'sane hari. İsusen şot'o pine: «Za ũğseynak' xe tandon?» ⁸ (İz şagirdxo ukun haq'seynak' şəhəret'un taşey.) ⁹ Samariyalu çuğon Şot'o pine: «Hun sa İudeynu, zu isə sa samariyalu çuux. Hun hetəren zaxun xe çureşes bakon?» (İudeyxon samariyaluğoy əşp'est'ala q'ava əşp'estet'unst'ay.) ‡ ¹⁰ İsusen şot'o coğabe tadi: «Əgər hun Buxaçuğon tadi paya saal vaxun xe çureğalo Şu baksuna avabakayin, hunen

* **4:5** 4:5 Burq. 33:19; Yeş. 24:32 † **4:6** 4:6 Ūqumci saad - həysət'in vaxt'en berezəre saadi p'as's'e. ‡ **4:9** 4:9 Ezr. 4:1-5; Neh. 4:1-2

Şot'oxun xe çureğon, Şot'inal va yəşəyinşest'ala xene tadon». §

¹¹ Çuğon Şot'o pine: «Bezi ağa, xe c'evkseynak' sa q'av tevax bu, kərizəl bəğəloye. P'oy t'e yəşəyinşest'ala xena mayin c'evk'alnu? ¹² Me kərizə yax beş bava İak'ovene tade. Kot'oxun için, iz ğarmoğon, iz beliğon xet'un üğə. Hun şot'oxunal üst'ünnu ki?» ¹³ İsusen şot'o coğabe tadi: «Me xenaxun üğəlo saal xeneza bakale, ¹⁴ ama Zu tadala xenaxun şiin üğəyin, sal sa vədə xeneza tene bakal. Zu tadala xe şot'ay boş həmişəluğ yəşəyinşest'ala sa xene orayin bakale».

¹⁵ Çuğon Şot'o pine: «Bezi ağa, t'e xenaxun za tada ki, zu sal sa vədə xeneza ma bakaz, saal xe c'evkseynak' memiya ma eğaz».

¹⁶ İsusen çuğo pine: «Taki vi işq'ara k'alpa qaybaka miya». ¹⁷ Çuğon Şot'o "Bezi işq'ar butene" pine. İsusen şot'o pine: «Vi işq'ar nu baksuna düzen pi, ¹⁸ şot'aynak' ki, vi qo işq'are bake, həysə vaxun yəşəyinşaloval vi işq'ar tene, hun kot'o düzen pi».

¹⁹ Çuğon metəre pi: «Bezi ağa, azaksa ki, Hun xavareçalnu. ²⁰ Beşi bavoğon-kalboğon me buruğot'un bul k'os'bsay, ama vən iudeyxon nexnan ki, bul k'os'bseynak' sa ga bunesa, şoval Yeruslime». ²¹ İsusen şot'o pine: «Za vəbaka, t'etər sa vədəne eysa ki, Bava nə me buruğo, nəəl Yeruslima bul k'os'bsun tene lazım bakal. ²² Vən tenan ava het'unan bul k'os'bsa, yan isə avayan het'uyan bul k'os'bsa, şot'aynak'

ki, çark'esun iudeyxoşune. ²³ Ama t'e vədə enesa, şo ene harene ki, həgigi bul k'os'balxon Bava urufen saal ük'en bul k'os'balt'un. Axırı Bavanal İçeynak' metər bul k'os'balxone qəvesa. ²⁴ Buxaçux İç Urufe, İçu bul k'os'balxonal urufen q'a ük'en bul k'os'balat'un». ²⁵ Çuğon Şot'o pine: «Avazu ki, "Xrist'os" uk'ala c'ək'eşi * sa Tan eğale. Şo eğat'an yax hər şeyə avabakeşt'ale». ²⁶ İsusen şot'o pine: «Vaxun əyitk'alo Şone, Zu Şozu».

²⁷ Me arane İsusi şagirdxo hart'un, Şot'ay sa çuğoxun exlətpsuna ak'i məət'təlt'un mandı, ama şuk'k'alən "k'ən çuresay?" nəəl "het'aynak'en ke çuğoxun exlətpsa?" pi tene xavar haq'i.

²⁸ Çuğon isə xene gamata oq'a laxi şəhərene qaybaki. Şot'in amdarxo pine: ²⁹ «Ekinan, zu biq'i əşurxo bitova za exlətp'i Amdara ak'anan. Bərkə beşi yaq' bəğala Xrist'os Şone?» ³⁰ Amdarxoval şəhərexun c'eri İsusi t'öğölt'un hari.

³¹ Me arane şagirdxon Şot'o xoyinşt'unbsay: «Ravvi, sa şey uka». ³² Ama İsusen şot'oğə pine: «Zast'a t'etər sa ukune bu ki, vən şot'oxun xavarsuznan». ³³ T'e vədə şagirdxon "bərkə şinesa Kot'aynak' ukun eçerene?" pi sun-sunaxun xavart'un haq'i.

³⁴ İsusen şot'oğə pine: «Za Yaq'abit'ay çureğalt'u əməlbsun, Şot'ay əşlə tamambsun Zaynak' ukun k'inək'e. ³⁵ Vən "exeynak' hələ

* **4:25** 4:25 c'ək'eşi - yəni, c'əyin ləəməşi c'ək'eşi amdar

bip' xaşe mande" tenan nex? Zu isə vəx nexzu ki, ef pulmoğo qaypi q'oruğa bəğanan: əkin ene neşum bakene, exp'ala vədəne. † ³⁶ Mone, exp'alən iz zəhməti haq'q'al exest'a, həmişəluğ yəşəyinşeynak' məhsulal topebsa. Hametər, ham bit'alo, ham exp'alo sagala müqt'unbaksa. ³⁷ Metərluğən, "sunt'in binet'on, t'e sunt'in exe-bon" əyit hari düze c'eysa. ³⁸ Zu vəx iz loxol vən zəhmət nu zapi sa məhsula exbsaz yaq'abe. Q'erəzt'oğont'un zəhmət zapi, vən isə şot'oğoy zəhməti baranan şərik baki».

Samariyaluğoy gelet'ay İsusə və baksun

³⁹ T'e şəhərexun bakala samariyaluğoxun gelo "bezi biq'i bütüm əşurxo za exlətebi" pi şahidluğbala çuğoy əyitə görə İsusə vəne baki. ⁴⁰ Şot'aynak'al samariyaluyox İsusə t'öğöl hari Şot'o xoyinšt'unbi ki, içoğoy t'öğölq'an mandı. İsusə p'ə ği t'et'iyane mandı. ⁴¹ İsusən İçin şot'oğoxun exlətpsuna görə lap gele amdare Şot'o və baki. ⁴² Şot'oğon çuğo next'unıy: «Ene tək vi əyiten teyan və baksə, ene yanal beşi ümüğon ibaki avayanbaki ki, həgigiyal, dünyənə Çark'est'al Mone».

Padçağeynak' əsp'ala amdari ğare q'olaybaksun

⁴³ İsus p'ə ğinaxun oşa t'et'iin c'eri Galileyin tərəf yaq'ane baft'i. ⁴⁴ İsusən İçin sa vədə xavareçali iz yurdnu hörmət nu baksuni barada peney. ‡ ⁴⁵ Ama Galileyinə eğat'an galileyaluğon

† 4:35 4:35 Mat'. 9:37-38; Luk'. 10:2 ‡ 4:44 4:44 Mat'. 13:57; Mrk'. 6:4; Luk'. 4:24

Şot'o saat't'un q'abulbi, şot'aynak' ki, şot'oğonal axсібayı vədine Yerusallıma hari Şot'in t'et'ıya bı hər şeyə ak'et'unıy. §

46 Hametər, İsus p'urum mot'oxun bəş İzi xena fina taradı gala, Galileyin Gana ayızene hari. Me ayize padçağeynak' əşp'ala sa amdare buy. Şot'ay ğar K'efernauma azarı bask'enedy.

47 Me amdar İsusı İudeyınaxun Galileyına eysuna ıbakat'an Şot'ay t'öğöle hari. Şot'oxun xoyınşebi ki, hari iz ğara q'olaybane, şot'aynak' ki, iz ğar elmoğoy loxoley.

48 İsusen şot'o pine: «Vən müt'lək' möcüzəlü nişanxo ak'ınan buq'on ki, vəst'a vəluğ bakane!»

49 Padçağeynak' əşp'ala amdaren isə İsusı pine: «Bez ağa, hələ ki bez ğar p'urıtene, tağen!» 50 İsusen şot'o pine: «Taki k'oya, vi ğar yəşəyınşale». T'e amdara İsusı əyıtə vėbaki taneşi.

51 Şo hələ k'oya tene p'ap'ey, iz k'ulurxon hari içü iz ğare q'olaybaksunat'un xavar tadı.

52 Şot'in k'ulurxoxun iz ğare saat' baksunı vaxt'ane xavar haq'i, şot'oğonal pit'un: «Nəynı vüğümci saadast'ane * iz q'ızdırma şiri».

53 Bavana q'amışe baki ki, mo İsusen içü "vi ğar yəşəyınşale" pi vėdinene bake. Hametər, şo içal, dırıt' iz külfətəl İsusı vət'un baki. 54 Mo İsusı İudeyınaxun Galileyına harıt'uxun oşa ak'est'i p'əmci möcüzəlü nişaney.

§ 4:45 4:45 İoan. 2:23 * 4:52 4:52 Vüğümci saad - həysət'in vaxt'en berezere saad sa.

5

Hovuzi t'öğöl bakala azarin q'olaybaksun

¹ Mot'oxun samal vədə oşa İsus Yerusalisa, iudeyxoy sa axsibayane taşi. ² T'iya Eğeli darvazin t'öğöl, iz hərrəmine qo seyvan bakala, əbraniğoy muzin Bet'zada uk'ala sa hovuze buy. ³⁻⁴ Şot'ay qo seyvaneyal gele azariyoxe bask'ey: k'aç'i, axsağ saal p'araliçen duği amdarxo. *

⁵ T'et'iya otuz muğ usenin azari bakala sa amdare buy. ⁶ İsusen me amdari baksuna ak'i, hamal şot'ay gele vaxt'axun azari baksuna avabaki şot'oxun xavare haq'i: «Q'olaybaksun çurensa?» ⁷ Azarinen İsusa coğabe tadi: «Bez ağa, bezi t'öğöl sa amdar tene bu ki, xene galgalk'ala vədine za hovuzada badane. Zu p'ap'amin q'erəzo zaxun bəş t'et'iya banesa». ⁸ İsusen şot'o pine: «Hayza, vi döşəyə ext'a, tarapa!» ⁹ T'e amdaran hat'e saad q'olayebaki, iz döşəyə ext'i taranepi.

T'e ği Şamat' ğiney. ¹⁰ Kot'o görəl iudeyxoy kalat'oğon q'olaybaki amdara pit'un: «Ğe Şamat' ğine, döşəyə taşt'un va q'adağane». † ¹¹ T'e amdaren şot'oğə coğabe tadi: «Za q'olaybi Amdaren za "döşəyə ext'a, tarapa" pine». ¹² Şot'oxun xavart'un haq'i: «P'oy va "ext'a,

* **5:3-4** 5:3-4 - bəzi şamurxost'a: bask'ey saal xene galpsuni yaq'at'un bəğsay. 4 Şot'aynak' ki, Q'onçuğoy sa angelen arane hovuzi boş başi xena galgalest'ay. Xene galgalpsunaxun oşa t'et'iya bağala samci amdar, hetər azari balkayin q'olayebaksay.

† **5:10** 5:10 Neh. 13:19; Yer. 17:21

tarapa" pi amdar şuva?» ¹³ Ama q'olaybaki amdaren Şot'ay şu baksuna tene avay, şot'aynak' ki, İsus t'et'iya bakala camaati arane açeney.

¹⁴ Samal oşa İsusen xrama t'e amdara bəğəbi pine: «Bəğa, hun q'olayenbaki, saal günax eş ma biq'a ki, vi bel ene pis eş maq'an hari».

¹⁵ Q'olaybaki işq'arenal taşi içü q'olaybi t'e Amdari İsus baksuna iudeyxoy kalat'oğö av-abakesedi.

¹⁶ Mot'oxun oşa iudeyxoy kalorox İsusa biq'suni loxolt'un biti, şot'aynak' ki, me eşurxo Şamat' ğinene bsay. ¹⁷ Ama İsusen şot'oğö pine: «Bezi Bavan ğeyin ğinal şirik' eşebsa, Zuval eşezbsa».

¹⁸ Metərluğen, iudeyxoy kalorox İsusa be-spsuni loxol samalal gelet'un biti, şot'aynak' ki, İsusen saycə Şamat' ğina tene pozmişey, hamal Buxaçuğoy İz Bava baksuna upsunen İçü Buxaçuğoxun barabare hesabbsay.

İsusa tadesi ext'iyəri İz Bavaxun baksun

¹⁹ Ama İsusen şot'oğö pine: «Serina, serinaz vəx nex: Ğaren İz Bavay k'ə bsuna nu ak'ayın, İçuxun sa şey tene bon. İz Bavan k'ə bayın, Ğarenal şot'one bsa. ²⁰ Şot'aynak' ki, Bavan İz Ğara çuresa, İçin bala hər şeyə Şot'o ak'esest'a. Bavan kot'oxunal kala eşurxo ak'est'ale, vənəl mat mandalnan.

²¹ Bavan p'urit'oğö bəyinbi şot'oğö yəşəyinqş tadi k'inək' Ğarenal İçin çureğalt'oğö yəşəyinqşe tast'a. ²² Bavan şuk'k'ala divantenebsa, ama

divanbsuni ext'iyərə İz Ğarane tade ki, ²³ bitot'in Bava hörmətbala k'inək' İz Ğaral hörmətq'anbi. İz Ğara hörmətnubalt'in Şot'o yaq'abi Baval hörməttenebsa.

²⁴ Serina, serinaz vəx nex: Bezi pit'oğo ümüxlaxi Za Yaq'abit'u və amdareynak' həmişəluğ yəşəyinşə bu. Şo pis q'əraren tene divanbakal, şot'aynak' ki, şo ene bisunaxun yəşəyinşə c'ovaneki.

²⁵ Serina, serinaz vəx nex: iz vədə enesa, şo ene hari p'ap'ene; p'urit'oğon Buxaçuğoy Ğare səsə ibakalt'un, ibakiyoroxal yəşəyinşalt'un.

²⁶ Şot'aynak' ki, Bavay İçust'a yəşəyinş bakala k'inək' İz Ğaral İçust'a yəşəyinş baksune tadi.

²⁷ Divanbsuni ext'iyərəl Şot'one tadi, şot'aynak' ki, Şo Amdari Ğare. ²⁸ Mot'o mat ma mandanan, şot'aynak' ki, t'etər sa vədəne eysa ki, gərəmzoğo bask'iyorox bito şot'ay səsə ibaki ²⁹ gərəmzoğoxun c'eğalt'un. Şaat'luğ biy-orox yəşəyinşbseynak' bəyinbakalt'un, pislüğ biy-orox isə divanbaki pis q'ərar haq'seynak' bəyinbakalt'un. †

³⁰ Zu Bez ext'iyərən hik'k'al bes batezkon. Bavan Za pi k'inək'ez divanbsa, Bezi c'evk'ala q'əraral düzgüne, şot'aynak' ki, Bezi çureğalt'u tez bsa, Za Yaq'abit'ay çureğalt'uz bsa.

İsusi barada bakala şahidluğ

³¹ Əgər Zu Bezi barada şahidluğbayız, Bezi şahidluğ seri tene bakon. ³² Ama Bezi barada

† 5:29 5:29 Dan. 12:2

şahidluğbalo q'erəzone. Şot'ay şahidluği seri baksunal avazu.

³³ Vən İoani t'öğöl amdarnan yaq'abi, şot'ay bi şahidluğal serine. § ³⁴ Bezi amdarxoy şahidluğa eht'iyəc butene, mot'oğə saycə ef çark'eseynak'ez nex. ³⁵ İoan bok'ala saal işiğ sakala sa çirağ k'inək'ey, vənal samal vədə şot'ay işiğa müq baksunnan çuresi.

³⁶ Ama Zast'a İoani Bezi barada bi şahidluğaxun üst'ün şahidluğə bu. Bezi Bavan Za tapşurbi əşurxo bex p'ap'espseynak' Bezi bala me əşurxon içan Bez barada şahidluğəbsa. Şot'oğon Bezi Bavay tərəfəxun yaq'abaksunane ak'est'a.

³⁷ Za yaq'abala Bavan İçinal Bezi barada şahidluğəbsa. Vən sal sa vədə Şot'ay səsə tenan ibake, İçuval tenan ak'e. * ³⁸ Şot'ay əyitəl vöst'a tene yəşəyinşbsa, şot'aynak' ki, Şot'in yaq'abi Amdara tenən və.

³⁹ Vən İvel Şamurxo diggətlü k'alpi fikirnanbsa ki, şot'oğon vəx həmişəluğ yəşəyinş tadale. Ama İvel Şamurxonal Bezi baradat'un şahidluğəbsa. ⁴⁰ Vən isə yəşəyinş haq'seynak' Bez baç'anexun eysun tenan çuresa.

⁴¹ Amdarxoy tərəifə Bezi eht'iyəc butezax. ⁴² Ama vəx çalezxsə: vöst'a Buxaçuğə çuresun butene. ⁴³ Zu Bavay s'iyenez hare, vən isə Za q'abulnanbsa. Ama soğə hayzeri iz s'iyen eğayin, şot'o q'abulnanbon. ⁴⁴ Vən amdarxoxun eğala tərəifənan qəvesa, tək bakala Buxaçuğoxun

§ **5:33** 5:33 İoan. 1:19-27; 3:27-30 * **5:37** 5:37 Mat'. 3:17; Mrk'. 1:11; Luk'. 3:22

eğala tərifə təə. Şot'o görəl Buxaçuğo bakala vëluğ vëxun əxile!

⁴⁵ Fikirmabanan ki, Zu vëx Bavay bëş taxsırkər booz. Vëx taxsırkər balo ef umudbakala Moiseye. ⁴⁶ Əğər vən Moiseya vëbakinaniy, Zaal vënanbakoy, şot'aynak' ki, şot'in Bez baradane şampe. ⁴⁷ Ama şot'ay şampit'oğo tenan vëbaksasa, Bezi əyitmoğo hetər vëbakalnan?»

6

İsusi qo hazar tanaxun gele amdara ukest'un (Mat'. 14:13-21; Mrk'. 6:30-44; Luk'. 9:10-17)

¹ Mot'oxun oşa İsus Galileya göle t'e soğo tərəfe c'ovaki. T'e göle s'iya T'iberiyal next'uniy.

² Şot'ay baç'anexun gele camaate taysay, şot'aynak' ki, şot'in azariğo q'olaybsunen ak'est'ala möcüzəlü nişanxo at'unksay. ³ İsus burux gala laşi İz şagirdxoxun sagala areşi. ⁴ İudeyxoy C'ovaksuni axsibay*

İşalayınşebaksay.

⁵ İsusen gele camaati İz t'öğöl eysuna ak'i Filip'a pine: «İsə şum mayin haq'en ki, me amdarxo uk'est'en?» ⁶ Me əyitmoğo şot'o

yoxlayınşbseynak'e pi, şot'aynak' ki, İçin k'ə baleysa avaney. ⁷ Filip'en Şot'o coğabe tadi:

«Kot'oğoynak' p'əbaç dinarluğ † şumal haq'ayin, hərt'u sa k'ot'or tene koft'on!» ⁸ T'e vədə şagirdxoxun soğo bakala Simon P'et'eri viçi An-

dreyen Şot'o pine: ⁹ «Memiya sa ğar əyeləst'a qo

* **6:4** 6:4 C'eys. 12:1-27 † **6:7** 6:7 p'əbaç dinarluğ - sa dinar fəəlin sa ğiluğ maaşa barabarey.

dənə mis'ik' muye şum saal p'ə dənə çəline bu, ama meq'ədər amdareynak' ko hik'ə ki?»

¹⁰ İsusen pine: «Camaata oq'a arşevk'anan». T'e gala boçu one buy, camaatal areşi. Miya bakala işq'arxoy say saycə qo hazar tana işaney.

¹¹ Oşa İsusen şuma ext'i şükürbala afırinal bit'uxun oşa şot'o arşit'oğone paybi. Çəlinəl ext'i hak'etərə bi. Bit'ot'in iz çureğala hama exedi. ¹² Amdarxon kəyi-boşit'uxun oşa İsusen şagirdxo pine: «Avuzin mandi k'ot'orxo gir-banan ki, hik'k'al maq'an zaybaki». ¹³ Şot'oğon girt'unbi, qo muye şuma kəyit'oğoy bəşt'an mandi k'ot'orxonal p'as's'e zənbilt'un buybi.

¹⁴ T'e vədine İsusen ak'est'i me möcüzəlü nişana ak'ala amdarxon pit'un: «Seriyal, dünyəne eğala xavareçal Mone!»

¹⁵ İsusen avaney ki, amdarxon İçu zoren padçağ laxsunt'un çuresa, şot'o görəl p'urum savsa buruğone laşi.

*İsusi xene çoyelxun taysun
(Mat'. 14:22-33; Mrk'. 6:45-52)*

¹⁶ Biyəbakat'an İsusi şagirdxo göle t'öğöl şiri ¹⁷ sa lodk'inat'un laşi. Ene bayinq'ey, ama İsus hələ şot'oğoy t'öğöl tene harey. Şoroxal göle t'e tərəf bakala K'efernaum şəhəret'un taşi.

¹⁸ Ost'aar muşe buy, göle çoyelal ləpoğone duğsay. ¹⁹ Şagirdxon avar zapi saq'o qo, otuz st'adi † taşit'uxun oşa at'unk'i ki, İsus göle çoyelxune ləngbsun eysa, Şo lodk'inane

† 6:19 6:19 Saq'o qo, otuz st'adi 5-6 k'm.

İşalayınşaksay. Şot'oğö q'iyen haneq'i, ²⁰ ama İsusen şot'oğö "Zuzu, q'ımabanan" pine. ²¹ T'e vədə şagirdxon Şot'o lodk'inat'un laçuvk'i. Lodk'al hat'e saad içoğoy tağala gala p'anep'i.

²² Əyc'indəri göle t'e soğö tərəf mandi camaati eyex bafedi ki, t'et'iya tək sa lodk'ane bake, İsus isə şagirdxoxun t'e lodk'ina laşi teney, şagirdxo İçsuzt'un taşey. ²³ Me vədə T'iberinaxun sa hema lodk'al hari Q'onçuğon şükürbala afırına pit'uxun oşa ukun kəyi gala İša çurepi. ²⁴ Camaaten nə İsusi, nə şagirdxoy t'et'iya nu baksuna ak'i t'e lodk'oğö laşi İsusa qəveseynak' K'efernaumat'un taşi.

İsus yəşəyinşest'ala şume

²⁵ Şot'oğon İsusa göle t'e soğö tərəf bəğğəbi şot'oxun "Ravvi, memiya hevədən hari?" pi xavart'un haq'i. ²⁶ İsusen şot'oğö coğabe tadi: «Serina, serinaz vəx nex: möcüzəlü nişanxo q'amışakenan pi təə, şum kəyi boşenan pinan Za qəvesa. ²⁷ Ama c'ovaki-tağala ukuneynak' təə, həmişəluğ yəşəyinşest'ala ukuneynak' çalışakanan, şot'o vəx Amdari Ğaren tadale. Şot'aynak' ki, Bava-Buxaçuğon Şot'o İz təst'iğbala peçatane duğə». ²⁸ Şot'oğon İsusaxun xavart'un haq'i: «Yan k'ə ben ki, beşi biq'ala əşurxo Buxaçuğoy piyes saat'q'an ak'eşi?» ²⁹ İsusen şot'oğö coğabe tadi: «Buxaçuğon vəxun sa şeye çuresa: efi Şot'in Yaq'abit'u və baksun».

³⁰ Şot'oğon İsus a pit'un: «Yax mani möcüzəlü nişanen ak'est'es bakan ki, yan va vë bakayan? K'ə besen bakan? ³¹ Bëğa, beşi bavoğon-kalboğon ams'i oçala mannat'un kəye. Me barada İvel Same boşal bune: "Şot'oğoy ukun bakseynak' göynuxun şume tadi"». Ş

³² T'e vədə İsusen şot'oğō pine: «Serina, serinaz vëx nex: vëx göynuxun şum tadiyo Moisey teney, göynuxun seri şuma vëx tadalo Bezi Bavane. ³³ Şot'aynak' ki, Buxaçuğoy şum göynuxun şiri, me dünyənə yəşəyiş Tadalone».

³⁴ Şot'o pit'un: «Ağa, Hun yax me şuma həmişə tada». ³⁵ İsusen şot'oğō pine: «Zu - yəşəyişest'ala şumzu. Bezi t'öğöl eğalo sal sa vədə busa tene bakal, Za vë bakalo sal sa vədə xeneza tene bakal. ³⁶ Ama vëx pi k'inək', Za ak'iyal bakaynan, Za vë tenan. ³⁷ Bavan Za tadiyorox bito Bezi t'öğöl eğale, Bezi t'öğöl eğalt'ual sal sa vədə şəptezğon. ³⁸ Axırı Zu göynuxun Bez çureğalt'u bseynak' tez şire, Za Yaq'abit'ay çureğalt'u bex p'ap'espseynak'ez göynuxun şire. ³⁹ Za Yaq'abit'ay çureğalo isə şone ki, Za tadit'oğoxun sal sunt'u nu açesp'i şot'oğō axırnci ğine bëyinbaz. ⁴⁰ Şot'aynak' ki, Bezi Bavay çureğalo Ğara ak'i Şot'o vëluğ bakala hər sa amdaren həmişəluğ yəşəyiş haq'sune, Zuval şot'o axırnci ğine bëyinboz».

⁴¹ İsusen metər pit'uxun oşa iudeyxon İsusi "göynuxun şiri şum Zuzu" əyitin loxol əcuğon biq'i ⁴² pit'un: «Mo beşi çalxala İosifi ğar

İsus tene ki? Axırı yan kot'ay nana-bava çalyanxsa. Həysə hetərə baxsa ki, "göynuxunez şire" nexə?»⁴³ İsusen şot'oğö coğabe tadi: «T'ot'opsuna efanan!»⁴⁴ Za yaq'abi Bavan şunesa Zaç nu bayin, şo Bezi t'öğöl eyes tene bakon. Zuval Bezi t'öğöl eğalt'u axırnci ğine bəyinboz.⁴⁵ Xavareçalxoy girkurxoy boş şameşene: "Şot'oğö bitova Buxaçuğon zombale". * Bavaxun ibaki zombakiyone Bezi t'öğöl eysa.⁴⁶ Düze, Buxaçuğoy t'öğölxun Harit'uxun başq'a Bava şuk'k'alən tene ak'e, saycə Şot'ine Bava ak'e.⁴⁷ Serina, serinaz vəx nex: Za və bakalt'ay həmişəluğ yəşəyinşə bu.⁴⁸ Zu - yəşəyinşest'ala şumzu.⁴⁹ Ef bavoğon-kalboğon çölə mannat'un kəye, ama p'uret'un.⁵⁰ Mo isə göynuxun şığala t'etər sa şume ki, şot'o ukalo sal sa vədə tene biyal.⁵¹ Zu - göynuxun şiri yəşəyinşest'ala şumzu. Me şumaxun ukalo həmişəluğ yəşəyinşale. Zu tadala şum Bezi bədənə. Zu şot'o me dünyəni yəşəyinşeynak'ez tast'a».

⁵² İsusen metər pit'uxun oşa iudeyxoy arane həcətə baki: «Me amdaren ukseynak' İz bədənə yax hetərə tades bakon?»⁵³ T'e vədə İsusen şot'oğö pine: «Serina, serinaz vəx nex: Amdari Gare bədənəxun nu kəyi, iz p'iyaxun nu üğəynan, vəst'a yəşəyinş tene bakal.⁵⁴ Bezi bədənəxun kəyi Bez p'iyaxun üğəlt'in həmişəluğ yəşəyinş haq'ale, Zuval şot'o axırnci ğine bəyinboz.⁵⁵ Şot'aynak' ki, Bezi bədən seri ukune, p'iyal seri üğüne.⁵⁶ Bezi bədənəxun

* 6:45 6:45 İsa. 54:13

kəyi, Bez p'iyaxun üğəlo Zast'ane manst'a, Zuval şot'ost'az manst'a. ⁵⁷ Dirist' bakala Bavan Za yaq'abi, Zuval Bavay sələməten yəşəyiñşala k'inək' Bez bədənəxun ukaloval Bezi sələməten yəşəyiñşale. ⁵⁸ Göynuxun şiri şum mone, mo ef bavoğon-kalboğon kəyi şumaxun tene. Şorox p'uret'un, ama me şuma ukalo həmişəluğ yəşəyiñşale».

⁵⁹ İsusen me əyitmoğo K'efernauma bakala sinagoga zombat'ane pi.

Şagirdxoy gelet'ay İsusaxun cöybaksun

⁶⁰ Şagirdxoy gelet'in me əyitmoğo ibakat'an pit'un: «Mo hetər sa zombsune? Kot'o şina q'amışakes bakon?» ⁶¹ Ama İsusen şagirdxoy İz pit'oğo görə t'ot'opsuna avaney. Şot'in pine: «Bezi əyitmux vəx lafest'a? ⁶² P'oy Amdari Ğare İz süft'in baki gala eşesuna ak'aynan, k'ənan bon? ⁶³ Yəşəyiñş tadalo Urufe, amdar memiya acıze. Bezi vəx pi əyitmoğost'a yəşəyiñşest'ala Urufe bu. ⁶⁴ Ama ef arane nu vė bakalxoval bune». (İsusen vė nu bakalxoy saal Şot'o xəyanətbala amdari şu baksuna süft'inəxun avaney.) ⁶⁵ İsusen saal pine: «Kot'o görəz vəx pi ki, əgər Bavan sunt'u Zaç nu bayın, şo Bezi t'öğöl eyes tene bakon».

⁶⁶ Kot'oxun oşa şagirdxoy gelo İsusə boseri ene Şot'ay baç'anəxun tet'un taşi. ⁶⁷ T'e vədə İsusen İz p'as's'e şagirdaxun xavare haq'i: «Bərkə vənəl Za bosı taysunnan çuresa?»

⁶⁸ Simon P'et'eren İsusə coğabe tadi: «Ay Q'onçux, yan q'erəz şı t'öğölyan tağon?»

Həmişəluğ yəşəyinşest'ala əyitmux Vast'ane. 69 Yanal vəyan hamal avayan ki, Buxaçuğoy İvel Bakalo † Hunnu». ‡

70 İsusen şot'oğö pine: «Vəx - me p'as's'e şagirdal Zu tez c'ək'p'e ki? Ama p'urumal vəxun soğö iblise!» 71 İsusen me əyitmöğö Simon İsk'ariot'i ğar İuday baradane pi, şot'aynak' ki, şo p'as's'e şagirdaxun soğö baalkayın, İsusa xəyanətbaley.

7

İsusi viçimoğoy İçu nu və baksun

1 Kot'oxun oşa İsus Galileyinane taraney. İudeyina isə tene taysay, şot'aynak' ki, iudeyxoy kalat'oğon şot'o bespseynak' yaq't'un qəvesay.

2 İudeyxoy Pace axsibay išalayınşebaksay. *

3 İz viçimoğon İsusa pit'un: «Memiin c'eri İudeyina taki ki, Vi şagirdxonal Vi biq'ala əşurxo ak'eq'at'un. 4 Axırı İçu çalxest'una çalışakala amdaren hik'k'ala c'əp'k'in tene bon. Hun mot'oğö bsanusa - taki, Va dünyənə çalxest'a».

5 Şot'ay viçimuxal İçu və teney.

6 T'e vədə İsusen şot'oğö pine: «Bezi vaxt' hələ p'ap'itene, vəynak' isə hər vaxt' uyğune.

7 Dünyənən vəx nifrətbes tene bakon, ama Za nifrətbesa, şot'aynak' ki, Zu şot'ay əməlxoy şər

† **6:69** 6:69 Buxaçuğoy İvel Bakalo - Xrist'os, Dirist' bakala Buxaçuğoy Ğar. ‡ **6:69** 6:69 Mat'. 16:16; Mrk'. 8:29; Luk'. 9:20

* **7:2** 7:2 əbraniğoy axsibay. Amdarxo bare vədine içoğoynak' q'oruğxo ga düzbi t'iyat'un manst'ay. Lev. 23:34; K'an. 16:13

baksunaz çoyel c'evk'sa. ⁸ Vën takinan axsibaya, Zu isə Bezi vaxt' hari nu p'ap'suna görə me axsibaya tez tağal». ⁹ İsusen me əyitmoğo pi Galileyinane çurpi.

¹⁰ Ama İz viçimux axsibaya taşit'uxun oşa İçal c'əp'k'in, İçu amdarxo ak'est'inut taneşi axsibaya. ¹¹ İudeyxoy kalat'oğon axsibaya İsusa qəvt'unsay. Şot'oğon "me amdar maya?" pi xavart'un haq'say. ¹² Camaati arane Şot'ay barada gele exlətxone taysay. Bəzit'oğon "şaat' amdare", t'e sunt'oğon isə "təə, camaatane feret'st'a" next'uniy. ¹³ Ama iudeyxoy kalat'oğoy q'iyexun şuk'k'alən Şot'ay barada qay tene exlətpsay.

İsusi Pace axsibayi vədine xrama zombsun

¹⁴ Axsibayi q'ıyo c'ovakit'uxun oşa İsus xrama başi zombsane burqi. ¹⁵ İudeyxoy kalat'oğon məət't'əl mandı pit'un: «Me Amdaren maşk'al k'altenepe, hetərə baksı ki, savadlune?» ¹⁶ İsusenal şot'oğo coğabe tadi: «Bezi zombsun Zaxun tene, Za Yaq'abit'uxune. ¹⁷ Şiin Şot'ay çureğalt'u bex p'ap'espun çuresasa, şot'in Bezi zombsuni Buxaçuğoxun baksuna yoxsa Zu Zaxun upsuna avabakale. ¹⁸ İçuxun exlətp'alt'in içeynak'e tərif qəvesa, ama İçu Yaq'abit'aynak' tərif qəveğala Amdar serine, Şot'ost'a əfçi butene. ¹⁹ Moiseyen vəx k'anune tadi, ketər tene? Ama ef saycət'in me k'anuna tene əməlbsa! Tenesa Za het'aynak'nan bespsun çuresa?»

20 Camaaten coğabe tadi: «Hun k'ən əyite? Şina Va bespsun çuresa?» 21 İsusen şot'oğö pine: «Zu tək sa möcüzəz bi, vən bito mot'o məət't'əlınan mandı. 22 Moiseyen vəynak' sünnətsuni k'anunane laxi (düze, me ədət Moiseyaxun təə, ef bavoğoxun-kalboğoxune eysa), vənal ef ğarmoğö lap Şamat' ğineyal baft'ayin sünnətnanbsa. † 23 Şamat' ğine Moiseyi k'anun maq'an pozmişaki pi ğarmoğö sünnətnanbsa, ama Şamat' ğine amdari dirist' bədənə q'olaybsuna görə Bezi loxol ef əcuğone biq'sa? ‡ 24 Piin ak'alt'u ma divanbanan, düz divanbanan».

İsus Xrist'ose ki?

25 T'e vədə yerusalimluğoy bəzit'oğon pit'un: «Me amdara tet'un qəvesay ki bespseynak'? 26 Bəğanan, mot'in qay exlətebsa, ama içü sa əyit tet'un nexə. Bərkə kalat'oğon Şot'ay həgigiyal Xrist'os baksunat'un avabake? 27 Ama me amdari mayin baksuna avayan, Xrist'os eğat'an isə Şot'ay mayin baksuna şuk'k'alən tene avabakal».

28 Şot'aynak'al İsusen xrama zombat'an ost'aar pine: «Həgigiyal Za çalnanxsaxsa? Bezi mayin eysunal avanan? Ama Zu Zaxun tez hare, Za Seri Bakalt'ine yaq'abe. Vən Şot'o tenan çalxsaxsa, 29 Zu isə Şot'o çalezxsaxsa, şot'aynak' ki, Şot'ay t'öğxunez hare, Şot'ine Za yaq'abe».

30 Me əyitmoğö görə İsusax biq'sunt'un çuresi, ama şuk'k'al Şot'o tene laft'i, şot'aynak' ki, İz

† 7:22 7:22 Burq. 17:10; Lev. 12:3 ‡ 7:23 7:23 İoan. 5:9

vaxt' h el  tene p'ap'ey. ³¹ Ama camaati gelo  ot'o v ney.  ot'o on next'unıy: «Xrist'os e at'an me amdaren ak'est'it'uxun gele m c z l  nişanxo ak'est'ale ki?»

³² Fariseyxon camaati İsusı barada k'  upsuna it'unbaksay.  ot'o g r l samci b yın xon q'a fariseyxon  ot'o biq'seynak' xrame q'arool ı ot'un yaq'abi. ³³ İsusen pine: «Samal vaxt' Zu v xun bakoz, o a isə Za Yaq'abit'ay t'   l ta oz. ³⁴ V n Za q vesi tenan b   bal, Zu bakala galal eyes tenan bakal». ³⁵ T'e vədə iudeyxon içoğoy arane pit'un: «Me Amdar maya taşale ki,  ot'o teyan b   bal? Grek'xoy arane bakala iudeyxo ta ı zombale? ³⁶ "V n Za q vesi tenan b   bal, Bezi bakala galal v n eyes tenan bakon"  yiten k'  upsune  uresa?»

³⁷ Axsibayi axırınçı,  n vacib  ine İsusen hayzeri ost'aar pine: « u xenezane, Bezi t'   l hari    q'an.   ³⁸ İvel  amurxon uk'ala k'in k', Za v  bakala amdari bo t'an y   yın est'ala xene o urxo barale». * ³⁹ Mot'o İ u v  bakalxoy o a haq'ala Urufi baradane nexey. Uruf is  h el  tene tade ey,  ot'aynak' ki, İsus h el  tene  q  ey, İz s'iyal tene alabakey.

⁴⁰ Camaati aranexun sa hemaran me  yitmo o ibaki "mo, h gigiyal, be  yaq'b  i xavare ale" pit'un. † ⁴¹ Sa hemaran "Mo Xrist'ose" pit'un, ama b zit'o on next'unıy: «K' ? Xrist'os Galiley-inaxune eysa? ⁴² İvel  ame bo  tene  ame e

  **7:37** 7:37 Lev. 23:36 * **7:38** 7:38 M s. 18:4; İsa. 58:11; Yez. 47:1; Z k. 14:8 † **7:40** 7:40 K'an. 18:15-18

ki, Xrist'os Davidi nəsiləxun, şot'ay yəşəyişi Bet'lexem ayizexun eğale?» †

⁴³ Metərluğen, İsusi barada camaati arane cöy-cöy fikirxone buy. ⁴⁴ Bəzit'oğon Şot'o biq'sunt'un çuresi, ama şuk'k'al Şot'o laftenedi.

İudeyxoy kalat'oğoy nu vë baksun

⁴⁵ Mot'oxun oşa xrame q'aroolçiyox samci bəyinşxoy q'a fariseyxoy t'öğölt'un qaybaki. Şot'oğonal q'aroolçığoxun "şot'o het'aynak' tenan eçeri?" pi xavart'un haq'i. ⁴⁶ Q'aroolçığon coğabt'un tadi: «Həysət'inəl şirik' sal sa amdaren metər tene əyitp'ey». ⁴⁷ Fariseyxon şot'oğoy pit'un: «Şot'in vəxal feret'edi? ⁴⁸ Bəyn kalat'oğoxun soğoy nəəl sa farisey Şot'o vənəbaki? ⁴⁹ Ama k'anuna nu avabakala vəxlarik' savadsuzxoy loxol Buxaçuğoy ləənətə hare!»

⁵⁰ İçoğoy aranexun sunt'in, mot'oxun bəş İsusi t'öğöl hari Nik'odimen § isə şot'oğoy pine: ⁵¹ «Beşi k'anuna görə, sa amdara ümüxlaxinut, şot'ay k'ə bsuna avabakinut divanbsun düzgünə ki?» ⁵² Şot'oğon Nik'odima pit'un: «Bərkə hunal Galileyinaxunnu? Şamurxo k'alk'ayin, ank'on ki, xavareçal Galileyinaxun tene eğal».

(Ən damna kiinsamurxost'a İoan. 7:53-8:11 tene bu.)

⁵³ Mot'oxun oşa hər soğoy iz k'oyane taşi.

8

İsus saal əxlagsuzluğu loxol biq'əsi çuux

† 7:42 7:42 2 Şam. 7:12; Mik'. 5:2 § 7:50 7:50 İoan. 3:1-2

¹ İsus isə Zeytun buruğone taşi. ² Savaxt'an üşenen Şo p'urum xramane hari. Bütüm camaat Şot'ay t'öğöle gireşi, Şot'inal arşi zombsane burqi.

³ Me vədine k'anun zombalxon q'a fariseyxon əxlagsuzluğu loxol biq'eşi sa çuğot'un t'et'iya eçeri. Şot'o biyex c'evk'i ⁴ İsusə pit'un: «Məlim, me çuux əxlagsuzluğbat'ane biq'eşe. ⁵ Moiseyen iz k'anuni boş yax əmirbene ki, metərt'oğo jəlayinşen. P'oy hun k'ən nex?» *

⁶ Mot'o İsusə sinəyinşbseynak't'un nexey, Şot'o taxsirkər c'evkseynak' sa məənət'un qəvesay. Ama İsusen k'os'baki k'əşinen oçali loxol şampsane burqi. ⁷ Şot'oxun saal xavar haq'at'an tikbaki şot'oğo pine: «Ef boş şu günaxsuzesa, barta me çuğo samciq'an jə bosı». ⁸ Oşa p'urum k'os'baki oçali loxol şamsane burqi.

⁹ Me əyitmoğoxun oşa, ağsaq'q'alxoxun burqi soğo-soğo t'et'iin əxilt'unbaki. İsus təke mandı, çuux isə hələ t'et'iyaney. ¹⁰ İsusen tikbaki şot'o pine: «Ay çuux, morox hort'un baki? P'oy şuk'k'alən vaynak' q'ərar tene c'evk'i?» ¹¹ Çuğon "şuk'k'alən, bezi ağa" pine. T'e vədə İsusen pine: «Zuval va tez taxsirkərbsa. Taki, eneyal günax ma ba».

İsus dünyəni işiğə

¹² İsusen saal camaataxun əyitk'at'an pine: «Zu - dünyəni işiğzu. Bezi baç'anexun eğalo

* **8:5** 8:5 Lev. 20:10; K'an. 22:22-24

sal sa vədə bayıq'luğa tene tarak'al, şot'ost'a yəşəyınşest'ala işiğ bakale». †

13 Fariseyxon isə Şot'o pit'un: «Vi barada Hunen şahidluğbi baksa, şot'o görəl vi şahidluğ ext'ibərлу tene». ‡ 14 İsusen şot'oğo coğabe tadi: «Bezi barada Zu şahidluğbiyal bakayiz, Bezi şahidluğ ext'ibərlune, şot'aynak' ki, Zu Bezi mayin hari maya taysuna avazu. Vən isə Bezi mayin hari maya taysuna tenan ava. 15 Vən amdarxoy q'aydoğonnan divanbsa, Zu isə şuk'k'ala divantezbsa. 16 Divanbayizal, Bezi c'evk'ala q'ərar serine, şot'aynak' ki, tək tezu, Za yaq'abi Baval Zaxune. 17 Ef k'anunal şameşene ki, p'ə tani şahidluğ ext'ibərlune. § 18 Bezi barada şahidluğbalo Zu saal Za yaq'abi Bez Bavane». 19 T'e vədə İsusaxun xavart'un haq'i: «P'oy maya vi bava?» İsusen coğabe tadi: «Vən nə Za, nə Bez Bava tenan çalxsə. Əgər Za çalxinaniy, Bez Baval çalnaxoy».

20 İsusen me əyitmoğo xrama, nəziri q'uti bakala gala zombat'ane pi. Ama şuk'k'alən Şot'o biteneq'i, şot'aynak' ki, Şot'ay vaxt' hələ tene p'ap'ey.

İsusi me dünyənexun nu baksun

21 Oşa İsusen şot'oğo p'urum pine: «Zu c'eri tazsa, vən isə Za qəveşi ef günaxi boş biyalnan. Bezi tağala galal vən eyes tenan bakal». 22 T'e vədə iudeyxon pit'un: «Kot'in İçu bəsp'ale ki, "vən Bezi tağala gala eyes tenan bakal"»

† 8:12 8:12 Mat'. 5:14; İoan. 9:5 ‡ 8:13 8:13 İoan. 5:31 § 8:17 8:17 K'an. 17:6; 19:15

nexe?» ²³ İsusen şot'oğö pine: «Vën oq'a bakala dünyənexunnan, Zu isə ala bakala. Vën me dünyənexunnan, Zu isə me dünyənexun tezu. ²⁴ Kot'o göröz vëx "ef günaxxoy boş biyalnan" pi. Əgər Bezi "Zu Şozu" baksuna tenan vë baksasa, ef günaxxoy boş biyalnan».

²⁵ T'e vədə "p'oy hun şunu?" pi İsusaxun xavart'un haq'i. İsusen şot'oğö pine: «T'e belxun Bezi Şu baksuna pezuysa, Şozu. ²⁶ Bezi ef taxsıra çoyel c'evk'i ef barada uk'ala gele əyitmuxzax bu. Ama Za Yaq'abiyo düzinə uk'alone, Zuval Şot'oxun ibakit'oğoz dünyənə exlətpsa». ²⁷ Şot'oğon İsusen içoğoxun Bavay barada əyitpsuna tet'un q'amışaki.

²⁸ T'e vədə İsusen pine: «Vën Amdari Ğara ala eşevk'at'an * avabakalnan ki, Zu Şozu, Zaxun c'evk'iyal sa şey tezbsa, saycə Bavan Za hetər zombenesa, t'etərəl exlətezbsa. ²⁹ Za Yaq'abiyo Zaxune. Şot'in Za tək tene bare, şot'aynak' ki, Zu həmişə Şot'ay xoşel eşalt'uz bsa». ³⁰ İsusen me əyitmoğö uk'at'an amdarxoy gelo Şot'o vëne baki.

Serinen amdarxo çark'est'un

³¹ İsusen İçu vë iudeyxö pine: «Əgər vën Bezi əyiten tağaynan, həgigiyal, Bezi şagirdxonan. ³² T'e vədə vën seri k'ə baksuna avabakalnan, serinenal vëx çark'est'ale».

³³ İudeyxon İsusa coğabt'un tadi: «Yan Avrahami nəsiləxunyan, sal sa vədəl şuk'k'ali k'ul teyan bake. "Vën çark'eğalnan" k'ə upsuna?»

* **8:28** 8:28 İoan. 3:14

† 34 İsusen şot'oğö pine: «Serina, serinaz vëx nex: günax eşp'est'ala amdar iz günaxi k'ule. 35 K'ul ailin boş həmişə tene yəşəyinşbsa, ğar isə həmişə ailin boşe. 36 Vëx çark'est'alo Ğaresa, t'e vədə vën həgigiyał çark'eğalnan. 37 Vën Avrahami nəsiləxun baksuna avazu, ama p'urumal Za bespsunnan çuresa şot'o görə ki, Bez əyit vëx p'atenev'sa. 38 Zu Bez Bavay t'öğöl ak'it'oğoz exlətpsa, vën isə ef bavaxun ibakit'oğonan bsa».

39 Şot'oğon İsusə coğabt'un tadi: «Beşi bava Avrahame». İsusen şot'oğö pine: «Avrahami nəsiləxun bakiynaniy, Avrahamallarik' Buxaçuğoy çureğalt'oğonan əməlboy. 40 Vën isə Za - Buxaçuğoxun ibaki serina vëx uk'ala Amdara bespsunnan çuresa. Avrahamen metər eşurxo tene biq'e. 41 Vën efi bavay biq'i eşurxonan bsa».

Şot'oğon əcuğon biq'i "yan nanaxun bic' baki əylux teyan, beşi sa Bavane bu, Şoval Buxaçuxe" pit'un. 42 İsusen şot'oğö pine: «Əgər ef Bava Buxaçu bakiniy, Za çurnanğoy, şot'aynak' ki, Za Buxaçuğone dünyəne yaq'abe, həysəəl memiyazu. Zu Bez ext'iyərən tez hare, Şot'ine Za yaq'abe. 43 Bezi uk'alt'oğö het'aynak' tenan q'amışaksa? Şot'aynak' ki, Bezi əyitmoğö ümüxlaxsun çurtenansa. 44 Vën ef bava iblisaxunnan, ef bavay çureğalt'oğoval bsunnan çuresa. Şo burqesunaxun † amdar besp'ale, seri bakala hər şeyal şot'oxun əxile, şot'aynak' ki, şot'ost'a seri uk'ala hik'k'al butene.

† 8:33 8:33 Mat'. 3:9; Luk'. 3:8 † 8:44 8:44 Burq. 3

Əfçi əyitpsuna saat'e başarbsa, şot'aynak' ki, əfçiduğale hamal əfçiduğalxoy kalone. ⁴⁵ Zu isə düzinə exlətpsuna görə vən Za vėtenanbaksa. ⁴⁶ Vəxun şina subutbes bakon ki, Zu hevaxt'esa sa günax əşez biq'e? P'oy düzinəz əyitesa, het'aynak' Za tenan vėbaksa? ⁴⁷ Buxaçuğoxun bakala amdaren Buxaçuğoy əyitə inebakon. Vən isə tenan ibaksa, şot'aynak' ki, Buxaçuğoxun tenan».

İsusi İzi həmişə baksuni barada əyitpsun

⁴⁸ T'e vədə iudeyxon pit'un: «Hun həgigiyal sa samariyalunu, § vast'aal murdar urufe bu».

⁴⁹ İsusen coğabe tadi: «Zast'a murdar uruf tene bu, Zu Bezi Bavaz hörmətbsa, vən isə Za hörmətəxun sananksa. ⁵⁰ Zu Zaynak' s'i tez q'azayınşbsa, Zaynak' s'i q'azayınşest'alo Divanbalone. ⁵¹ Serina, serinaz vəx nex: «Şiin Bezi əyitə əməlbayin, sal sa vədə bisun tene ak'al».

⁵² İudeyxon Şot'o pit'un: «Həysə həgigiyal avayanbaki ki, vast'a murdar urufe bu. Avra-hamal p'urene, xavareçalxoval. Ama Hun "şiin Bezi əyitə əməlbayin, sal sa vədə tene biyal" nexnu. ⁵³ Hun beşi bava Avrahamax-unal kalanu? Şoval p'urene, xavareçalxoval. Axırı Hun Va şun hesabsa?» ⁵⁴ İsusen şot'oğə metərə coğab tadi: «Əgər Zuz Zaynak' s'i q'azayınşbsasa, Bezi s'i hik'k'ale, ama Zaynak' s'i q'azayınşest'alo Bezi Bavane. Vən Şot'o "beşi

§ 8:48 8:48 - İudeyina samariyalu upsun təhk'ire hesabbsaxay, şot'aynak' ki, iudeyluğoy samariyaluğoxun ara buteney.

Buxaçux" pinan k'ale. ⁵⁵ Ama Şot'o tenan çalxi. Zu isə Şot'o çalezxa. Əgər "Şot'o tez çalxa" pizuy, vëllarik' əfçiduğal bakalzuy. Ama Zu Şot'o çalezxa, İz əyitəl əməlezbsa. ⁵⁶ Ef bava Avrahamen Bezi eysuna gelene yaq'bëğsay. Bezi eysuna ak'iyal gele müqey».

⁵⁷ T'e vədə iudeyxon Şot'o pit'un: «Vi sal əlli yəş tene bu, Avrahamen va hetərə ak'i?»

⁵⁸ İsusen şot'oğö pine: «Serina, serinaz vëx nex: Avraham nanaxun bakalt'uxun bëş Zu Bakalozu».

⁵⁹ Me əyitmoğö görə İsus jëlayinşbseynak' jët'un ext'i, ama İsus amdarxoy piyexun açi xramaxun c'ere.

9

K'aç'i amdari q'olaybaksun

¹ Sa ği İsusen yaq'en tağat'an sa amdare ak'i. T'e amdar nanaxun k'aç'ine bakey. ² İz şagirdxon İsusaxun xavart'un haq'i: «Ravvi, şina günax əşpest'e ki, me amdar k'aç'ine nanaxun bake: için, yoxsa iz nana-bavan?»

³ İsusen coğabe tadi: «Mo nə me amdari əşp'est'i günaxa görəne bake, nə iz nana-bavay əşp'est'i günaxa görə. Mo Buxaçuğoy əşurxo me amdari yəşəyınşast'a çoyelq'an c'eri pine bake. ⁴ Heq'ədər ki ğenaxune, Za Yaq'abit'ay əşurxo balayan. Samal oşa bayinq' bakale, t'e vədə şuk'k'alən əşp'es tene bakon. ⁵ Heq'ədər ki Zu dünyənezu, Zu dünyəni işiğzu». * ⁶ Me

* **8:58** 8:58 C'eys. 3:14; İoan. 1:1; 8:24,28; Qay. əyit 1:4-6,8

* **9:5** 9:5 Mat'. 5:14; İoan. 8:12

əyitmoğo pit'uxun oşa İsusen oq'a çupi, t'e çupuna k'ulaxun gərbi oç'ine düzbi. Oşa t'e oç'ina k'aç'i amdari piyel ladi ⁷ pine: «Taki, Siloam hovuzı vi çoya os'k'a». ("Siloam" - "yaq'abakiyo" upsune.) Şot'inal taşi iz çoya os'ek'i, qaybakat'an isə iz pulmoğon ene aneksay.

⁸ T'e amdari q'onşığon q'a süft'inəxun şot'o sa dilənçi k'inək' çalxalt'oğon next'unıy: «Mo t'e dilənçilüğbala amdar tene ki?» ⁹ Bəzit'oğon "şone" pit'un, t'iyəmit'oğon "təə, ama şot'o oşq'arest'a" pit'un. İçin isə "zu hat'e amdarzu" pine. ¹⁰ Şot'oxun xavart'un haq'i: «P'oy hetərə baki ki, vi piyel işığe hari?» ¹¹ Şot'in coğabe tadi: «İsus uk'ala Amdaren oç'i düzbi bezi piyel lanedi, za "taki Siloam hovuzı vi çoya os'k'a" pine, zuval taşi bez çoya os'k'it'uxun oşa bezi pulmux qayeşi». ¹² Şot'oxun xavart'un haq'i: «P'oy t'e amdar maya?» Şot'in pine: «Tez ava».

Fariseyxoy q'olaybaki amdaraxun bala silist'

¹³ Me süft'inəxun k'aç'i baki amdara fariseyxoy t'öğölt'un eçeri ¹⁴ şot'aynak' ki, İsusen oç'i düzbi şot'ay pula q'olaybi ği Şamat' ğiney. ¹⁵ Fariseyxonal t'e amdaraxun hetərə baki ki, aksan burqı pi xavart'un haq'i. T'e amdarenal "Şot'in bezi piyel oç'ine laxı, zuval taşi bez çoya os'ezk'i, isə azaksa" pine.

¹⁶ T'e vədə fariseyxoxun bəzit'oğon pit'un: «Me amdar Buxaçuğoxun tene, şot'aynak' ki, Şamat' ğine k'anunxo tene əməlbsa». T'e sunt'oğon isə "günaxkər amdaren metər möcüzəlü nişanxo hetərə ak'est'es bako?" pit'un. Hametər şot'oğoy arane fikirxo cöyebaki.

17 Şot'o görə saal k'aç'i amdaraxun xavart'un haq'i: «P'oy hun me amdari barada k'ən nex? Axırı şot'in vi pulmoğone qaype». K'aç'i amdarenal "Şo xavareçale" pine.

18 Ama iudeyxoy kalorox hələl vətet'uniy ki, me amdar k'aç'ine bake, isəəl aneksa. Mot'o görəl q'olaybaki amdari nana-bava k'alpi
19 şot'oğoxun xavart'un haq'i: «Mo ef ğare? Vən nexnan ki, ko nanaxun bakat'an k'aç'ine bake. P'oy hetəre baksa ki, həysə aneksa?»
20 Şot'ay nana-bavan pit'un: «Hoo, mo beşi ğare, nanaxun bakat'anal k'aç'ine bake. 21 Ama həysə hetəre aksa nəəl iz pulmoğə şina q'olaybe avateyan. İçuxun xavar haq'anan. Mis'ik' tene, iz barada içinq'an pi».

22 Şot'oğon iudeyxoy kalat'oğoy q'iyexunt'un me əyitmoğə pi, şot'aynak' ki, iudeyxoy kalorox ene q'ərara haret'uniy ki, şiin İsusı Xrist'os baksuna q'abulbayın, t'e amdari tura sinagogaxun bot'alt'un. 23 Mot'o görət'un t'e amdari nana-bavan "mis'ik' tene, içuxun xavar haq'anan" pi.

24 İudeyxoy kalat'oğon süft'ə k'aç'i baki amdara p'əmci kərəm k'alpi şot'o pit'un: «Buxaçuğə elasp'a ki, düz uk'alnu. Yan me amdari günaxkər baksuna avayan». 25 Şot'inal coğabe tadi: «T'e amdari günaxkər baki nu baksuna tez ava. Sa şeyaz ava ki, süft'ə k'aç'izuy, ama həysə azaksa». 26 Şot'oxun xavart'un haq'i: «Şot'in va k'ə bi? Vi pulmoğə hetəre q'olaybi?» 27 Şot'in coğabe tadi: «Həysəz vəx exlətp'i, ama tenan ümüxlaxi. Het'aynak'nan mot'o saal ibaksun çuresa? Bərkə vənal Şot'ay

şagird baksunnan çuresa?» 28 Şot'o jamdi pit'un: «Hunnu şot'ay şagird, yan isə Moiseyi şagirdxoyan. 29 Yan avayan ki, Moiseyaxun exlətp'iyo Buxaçuxe, me amdari isə mayin baksuna teyan ava».

30 T'e amdaren pine: «Məət't'əl mandalane ki, vən Şot'ay mayin eysuna tenan ava, ama Şot'in bezi pulmoğone q'olaybi. 31 Ama avayan ki, Buxaçuğon günaxkərxo təə, İçu q'abulbi İz əyiten tağala amdaxone ibaksa. 32 Sal sa vədine şuk'k'alən tene ibakey ki, şinesa nanaxun k'aç'i baki amdari pulmoğə qayk'ane. 33 Əgər me Amdar Buxaçuğoxun nu bakiniy, hik'k'al bes tene bakoy».

34 Şot'oğon isə t'e amdari loxol haraypi pit'un: «Belxun-oşel günaxi boşen nanaxun bake! İse yax dərs tadalən baki?» Metər piyal şot'o şəp't'unşi.

Fariseyxoy içoğoy k'aç'iluğa nu aksun

35 İsusen t'e amdara şəp'esuni barada inebaki. Oşa şot'o bəğəbi pine: «Hun Amdari Ğara vənu?» 36 Şot'in xavare haq'i: «Bezi ağa, şot'ay Şu baksuna za upa, zuval və bakaz». 37 İsusen şot'o pine: «Şo həysə vi ak'ala, vi İçuxun exlətp'ala Amdare». 38 Şot'inal "ay Q'onçux, vəzu" pi İsusi bəş past'əsi. 39 İsusen pine: «Zu me dünyəne amdaxxoy əşurxo çoyel c'evkseynak'ez hari ki, nu ak'alxon ak'eq'at'un, ak'alorox isə k'aç'iq'at'un baki».

40 Şot'ay t'öğöl bakala bəzi fariseyxon me əyitmoğə ibaki "bərkə yanal k'aç'iyən?" pi

Şot'oxun xavart'un haq'i. ⁴¹ İsusen şot'oğö pine: «Əgər k'aç'i bakiynaniy, ef loxol günax tene bakoy. Ama həysə "ayanksa" upsunen ef günaxxo ef loxole manst'a».

10

Şaat' çoban

¹ «Serina, serinaz vəx nex: eğeli ağıla iz çomoxun təə, çərvəndəxun cupi bağalo oğri saal fūq'k'ale. ² Ama çomoxun bağalo eğelxoy çobane. ³ Q'aroolçinen çomo şot'aynak'e qayk'on, eğelxonal şot'ay səsəne ümüxlaxon. Şot'inal iz eğelxo s'iyen k'alpi şot'oğö qavunane c'evk'on. ⁴ İz eğelxo bitova qavuna c'evk'it'uxun oşa iç bəş, eğelxoval şot'ay baç'anexune tağon, şot'aynak' ki, şot'ay səsə çalt'unxsa. ⁵ Ama q'erəz amdari baç'anexun tet'un tağon, şot'oxun t'it'unt'on, şot'aynak' ki, q'erəz amdari səsə tet'un çalxa».

⁶ İsusen me məsəlinə exlətebi, ama şot'oğon İsusi exləti məninə tet'un q'amışaki. ⁷ Şot'aynak'al İsusen şot'oğö p'urum pine: «Serina, serinaz vəx nex: Zu - eğelxoynak' çomozu. ⁸ Zaxun bəş hariyoroş bito oğriyox q'a fūq'k'alxone, ama eğelxon şot'oğö tet'un ümüxlaxi. ⁹ Zu - çomozu, şu me çomoxun bağayin, çark'eğale. Şo başi-c'eğale, içeynak' ot'tağ bəğəbale. ¹⁰ Oğri saycə başq'seynak', bespseynak' saal şərbseynek'e eysa, Zu isə şot'oğö yəşəyinq, əsil yəşəyinq tast'eynak'ez hare.

¹¹ Zu - şaat' çobanzu, şaat' çobanen eğelxoynak' iz elmoğoval q'urbane tadon.

¹² Tənginen əyiteşi çoban isə eğelxoy q'onçux tene, şot'aynak'al ulə eysuna ak'at'an şot'oğö bosu t'inet'on. Ulenal şot'oğö həfədon, şot'oğö şarpi şinek'on.

¹³ Şo tənginen əyitesine, şot'aynak'al eğelxoynak' ük' tene bok'ospa.

¹⁴⁻¹⁵ Zu şaat' çobanzu. Hetər ki, Bavan Zane çalxsa, Zu Bavaz çalxsa, hametərəl bezit'oğoz çalxsa, bezit'oğonal Zat'un çalxsa.

Zu eğelxoynak' Bezi elmoğö q'urbanez tast'a. *

¹⁶ Bezi me ağılaxun nu bakala q'erəzəl eğelxozax bu, Zu şot'oğöval eçalazu. Şot'oğönal Bezi səsə ibakalt'un, t'e vədə tək sa sürü, tək sa Çoban bakale.

¹⁷ Zu Bezi elmoğö q'urbanez tast'a ki, oşa şot'o qaydi qoş ext'az. Bavanal Za mot'o görəne çuresa.

¹⁸ Bezi elmoğö Zaxun şuk'k'alən haq'es tene bakan, ama şot'o Zuz tast'a. Şot'o tast'eynak'al, oşa qaydi qoş exst'eynak'al Bezi ext'iyərə bu. Axırı me əmirə Bezi Bavaxunez haq'e».

¹⁹ Me əyitmoğö görə iudeyxoy arane p'urum fikirxo cöyebaki. ²⁰ Şot'oğöy gelet'in pine: «Me amdarast'a murdar urufe bu, kö gije. Het'aynak'nan kot'o ümüxlaxsa?»

²¹ T'iyəmit'oğön isə pit'un: «Morox içust'a murdar uruf bakala amdari əyitmux tene. Maya ak'eşe ki, murdar urufen k'aç'i amdari pulmoğö q'olaybane?»

* **10:14-15** 10:14-15 Mat'. 11:27; Luk'. 10:22

İudeyxoy İsus nu vëbaksun

²² İjenaney, Yerusalimal İşiği axsibayt'un† c'ovakest'ay. ²³ İsus xrame məəlin hərrəmine bakala Solomoni seyvane taranney. ²⁴ İudeyxo İsusı hərrəmine gireşi Şot'o pit'un: «Heq'ədər yax şüpin boş efalnu? Əgər Hun Xrist'osnusa, yax qay upa». ²⁵ İsusen şot'oğö coğabe tadi: «Zu vëx exlətezbi, ama vë tenan. Bezi Bavay s'iyen biq'i əşurxon Bezi barada şahidluğəbsa. ²⁶ Ama vën Za vë tenan, şot'aynak' ki, Bezi q'uziğoxun tenan. ²⁷ Bezi q'uziğon Bezi səsə çalt'unxsa, Zuval şot'oğö çalezxsə, şorox Bezi baç'anexunt'un eysa. ²⁸ Zu şot'oğö həmişəluğ yəşəyinşez tast'a. Şoroxal sal sa vədə tet'un biyal, şuk'k'alən şot'oğö Bezi kiyexun haq'es tene bakal. ²⁹ Şot'oğö Za tadi Bava bitot'uxun üst'üne. Şuk'k'alən şot'oğö Bavay kiyexun haq'es tene bakon. ³⁰ Zu q'a Bava sayan».

³¹ İudeyxon p'urum jët'un ext'i ki, Şot'o jëlayinşat'un. ³² İsusen şot'oğö pine: «Zu vëx Bavaxun eğala gele şaat' əşurxoz ak'est'i. Vën kot'oğoy mat'u görənən Za jëlayinşbsun çuresa?» ³³ İudeyxon Şot'o coğabt'un tadi: «Va kot'o görə təə, adi amdar baksunen Va Buxaçu bi Buxaçuğoy əleyinə əyitpsuna görəyan jëlayinşbsa». ‡ ³⁴ İsusen şot'oğö

† **10:22** 10:22 İşiği axsibay - Me axsibayast'a iudeyluğon İsusı nanaxun baksunaxun 164 usen bəş Yerusalima baki xrame surluğon murdarlayinşit'uxun oşa, şot'ay təzədən pak saal İvel baksuna, t'et'iya p'urum Buxaçuğö q'ulluği burqesunat'un q'eydbsa. ‡ **10:33** 10:33 Lev. 24:16

pine: «P'oy ef İvel Şame boş tene şameşe ki, "Buxaçugon pene: <Vën buxaçuxxonan>»? §
 35 Buxaçugon İzi əyitə avabakest'i amdarxo İçine <buxaçuxxonan> nexə. İvel Şamal avanan ki, pozmişakes tene bakon. 36 İsə vën uk'alnan ki, Zu - Buxaçugon c'ək'p'i düynəne yaq'abi Amdaren - "Zu Buxaçugoy Ğarzu" upsunen Buxaçugoy əleyinəz əyite? 37 Əgər Bavay biq'ala əşurxo tez biq'sasa, Za vë ma bakanan. 38 Ama me əşurxo bizaqsasa, Za vë nuval bakaynan, Bezi biq'ala əşurxo vëbakanan ki, Bava Zast'a, Zuval Bavast'a baksuna avabaki q'amışakes bakanan». 39 İudeyxon p'urum İsusa biq'sunt'un çureşi, ama Şo içoğoy kiyexun c'efedi.

40 İsus p'urum İordan oqe t'e soğo tərəf, İoanen süft'ə k'unuk'bala gala taşi t'et'iya manedi. * 41 Şot'ay t'öğöl gele amdare eysay. Şot'oğon next'unıy: «İoanen sal sa möcüzəlü nişan nuval ak'est'i bakayın, şot'ay me Amdari barada pi bito əyitmux düze c'eri». 42 Gele amdarxoval t'et'iya İsusa vət'un baki.

11

P'uri Lazari bəyinbaksun

1 Bet'anya ayize yəşəyişala Lazar s'iyen sa amdar azarayıñebaki. Şot'ay Mariya saal Mart'a s'iyen p'ə xunçine buy. * 2 Mo hat'e Q'onçuğoy loxol adeğala c'əyin lapi Şot'ay

§ 10:34 10:34 İvel məğ. 82:6 * 10:40 10:40 İoan. 1:28 * 11:1 11:1 Luk'. 10:38-39

turmoğo iz popen şarpi Mariyaney. Azaray-inşaki Lazar şot'ay viçiney. † ³ Xunçimoğonal "ay Q'onçux, Vi çureğala amdar azarine" pi İsuseynak' xavart'un yaq'abi. ⁴ İsusen mot'o ibaki pine: «Me azari axır bisun tene, Buxaçuğoy kala s'i çoyel c'eyseynak'e. Şot'ay köməyen Buxaçuğoy Ğaren kala s'i q'azayinşeç'an pine bake».

⁵ İsusen Mart'a, şot'ay xunça saal Lazara çuresay. ⁶ Ama Lazari azari baksuna ibakat'an İz baki gala p'ə ğiyal manedi. ⁷ Oşa isə İz şagirdxo "p'urum İudeyina tağen" pine. ⁸ İz şagirdxon Şot'o pit'un: «Ravvi, t'et'iya bakala iudeyxon samal vədə mot'oxun bəş Va jələyinşbsunt'un çuresay. Hun p'urumal t'et'iya qayenbaksa?» ⁹ İsusen coğabe tadi: «Ğine p'as's'e saad tene ki işiğ? Şu ğenaxun tarak'ayin, tene lamandon, şot'aynak' ki, me dünyənə işiğ baksuna görə aneksa. ¹⁰ Ama şu üşe tarak'ayin, lamanedon, şot'aynak' ki, içust'a işiğ tene bu». ¹¹ İsusen me əyitmoğoxun oşa şot'oğo pine: «Beşi dost' Lazar nep'axeşi. Zu şot'o muğurbseynak'ez taysa». ¹² T'e vədə İz şagirdxon Şot'o pit'un: «Əgər nep'axeşenesa, q'olaybakale». ¹³ İsusen şot'ay bisuni baradane exlətpsay, ama şot'oğon t'etərt'un fikirbsay ki, nep'axesuni baradane nex. ¹⁴ T'e vədə İsusen şot'oğo qay pine: «Lazar p'urene. ¹⁵ Ama Zu vəx görə müqzu ki, t'et'iya tez bake - metər vən Za lap usum və bakalnan. İse ekinan şot'ay t'öğöl tağen». ¹⁶ "Əkiz" k'aleğala

† 11:2 11:2 İoan. 12:3

T'omasen t'e soğo şagirdxo pine: «Ekinan yanal taşi İsusaxun sagala biyen!»

¹⁷ İsus t'iya hari avanebaki ki, Lazar ene bip' ğine gərəmzin boşe. ¹⁸ Bet'anyay q'a Yerusalmi arane qos's'e st'adinaxunal † mal yaq'e buy, ¹⁹ şot'aynak'al Mart'a q'a Mariya içoğoy viçi bisuna görə buldirist'luğ tast'a gele iudeyxone harey.

²⁰ Mart'a İsusi eysuna ibaki Şot'ay bəşe c'eri, Mariya isə k'oyane çurpi. ²¹ Mart'an İsusa pine: «Ay Q'onçux, əgər Hun memiya bak-inuy, bezi viçi tene biyoy. ²² Ama avazu ki, Hun həysəəl Buxaçuğoxun k'ə çureğayın, Şot'in Va tadale». ²³ İsusen şot'o "vi viçi bəyinbakale" pine. ²⁴ Mart'an Şot'o pine: «Avazu ki, bəyinbakale, bəyinbaksuni vədine, axırnci ğine şoval bəyinbakale». ²⁵ İsusen şot'o pine: «Zu - Yəşəyınşzu, bəyinbaksunal Zaxune. Za və bakalo biyayinal, yəşəyınşale, ²⁶ yəşəyınşi Za və bakaloval sal sa vədə tene biyal. Mot'o vənu?» ²⁷ Mart'an Şot'o coğabe tadi: «Hoo, ay Q'onçux, vəzu ki, İzi me dünyəne eysuna beş yaq'bəğala Buxaçuğoy Ğar, yəni Xrist'os, Hunnu».

²⁸ Mart'an mot'o pit'uxun oşa taşi iz xunçi Mariya c'əp'k'in k'alpi pine: «Məəlim memiyane, vane k'ale». ²⁹ Mariyan kot'o ibakala k'inək' kap hayzeri İsusi t'öğöle taşi. ³⁰ İsus hələ ayize tene başey, Şo Mart'a İz bəş c'eri gala çurpeney. ³¹ Mariya ük' tadala, içuxun

† 11:18 11:18 qos's'e st'adi - 3 k'm. İša

sagala k'oya bakala iudeyxon şot'ay kap hayzeri qavuna c'eysuna ak'at'an pit'un p'oyla ki, önöpseynak' gərəmzoğone taysa. Kot'o görəl şot'ay bač'anexun tat'unşi. ³² Mariyan İsusi bakala gala p'ap'i Şot'o anek'i, İz turnoq'a biti pine: «Ay Q'onçux, əgər Hun memiya bakinuy, bezi viçi tene biyoy».

³³ İsusen Mariyay q'a şot'ay t'öğöl hari iudeyxoy önöpsuna ak'at'an içü gele pise təsirbi. ³⁴ Şot'in xavare haq'i: «P'urina mayanan laxe?» Şot'o pit'un: «Beşi Ağa, eki ak'est'en». ³⁵ İsusen önönepi. ³⁶ T'e vədə iudeyxon "bəğanan şot'o hetərə çuresay!" pit'un. ³⁷ Ama şot'oğoy bəzit'oğon pine: «K'aç'i amdari piyel işiğ eçeri me amdaren sa şey bes tene bakoy ki, me amdar nu p'uriniy?»

³⁸ Hametər İsus dilxor gərəmzoğone taşi. Gərəmzoğ sa mağaraney, Ş iz bağala gane jomost'al jət'un t'lk'ırdey. ³⁹ İsusen pine: «Jəna ext'anan!» P'urit'ay xunçi Mart'an şot'o pine: «Ay Q'onçux, t'et'iin yəgin ki adesa, axırı şot'ay bisun bip' ğine». ⁴⁰ İsusen pine: «P'oy Zu va tez pey ki, və bakayin, Buxaçuğoy kalaluğa ak'alnu?»

⁴¹ Metərлуğen, jəna ext'undi. İsusenal ala bəği pine: «Ay Bava, Za ibaksuna görə Va şükürezbsa. ⁴² Avazu ki, Za həmişə inbaksa. Ama mot'o Bezi t'öğöl çurpi camaateynak'ez nex ki, Za Hun yaq'absuna vėbakat'un». ⁴³ Me

Ş 11:38 11:38 Mağara q'ayani boş bakala ams'iluğ, t'e vaxt' p'uri amdarxo t'iyat'un laxsay.

əyitmoğo pit'uxun oşa ost'aar pine: «Lazar, qavuna c'eki!» ⁴⁴ P'uriyal qavunane c'eri. Şot'ay tur-kul parçinen, ço isə dəsməren bəc'ürey. İsusen şot'oğo "me amdara qaypanan taşeq'an" pine.

Fariseyxoy İsusə bespsuni niyət

(*Mat'. 26:1-5; Mrk'. 14:1-2; Luk'. 22:1-2*)

⁴⁵ T'e vədə Mariyay t'öğöl hari iudeyxoy gelet'in İsusen k'ə bsuna ak'i Şot'o vət'un baki.

⁴⁶ Ama şot'oğoxun bəzit'oğon fariseyxoy t'öğöl taşi İsusen bit'oğo şot'oğo exlətt'unbi.

⁴⁷ T'e vədə samci bəyinşxon q'a fariseyxon Kala Şurina girbi pit'un: «Yan k'ə ben? Me amdaren gele möcüzəlü nişanxone ak'est'a. ⁴⁸ Əgər Şot'o bark'ayan, bito Şot'o və bakale. Rimluğonal hari beşi xrama q'a dirist' me azuk'a əfçibalt'un».

⁴⁹ T'et'iya bakalt'oğoxun sunt'in, hat'e useni samci bəyinşxoy kalo bakala K'ayafan şot'oğo pine: «Vən hik'k'al tenan ava.

⁵⁰ Q'amıştenanbaksa ki, vəynak' bütüm me azuk'i k'as'esaxunsa sa amdari me azuk'eynak' bisun şaat'e?» ⁵¹⁻⁵² Şot'in me əyitmoğo içuxun tene pi, ama t'e useni samci bəyinşxoy kalo baksunen xavareçalluğebi. Şot'in İsusi saycə me azuk'eynak' təə, me dünyəne səpələyinşeki Buxaçuğoy əyloğo bitova sagala gırbseynak' bisunane xavareçalluğbi. ⁵³ Metərлуğen, hat'e ğınaxun əyitə sat'unbi ki, İsusə besp'at'un.

⁵⁴ İsus ene iudeyxoy arane qay tene taraney. Şo t'et'iin çölə İşa bölginə, Efraim uk'ala şəhərene taşi, İz şagirdxoxun t'et'iya manedi.

55 İudeyxoy C'ovaksuni axсібay*
 İšalayınşebaksay. Gele amdar C'ovaksuni
 axсібayaxun bəş içoğo pakbseynek'
 ayizmoğoxun Yerusalimane hari. 56 Şot'oğon
 İsus a qəvt'unsay, xrame məəlne çurpi sun-
 sunaxun xavart'un haq'say: «K'ənan fikirbsa?
 Şo axсібaya tene eğal?» 57 Samci bəyinşxon
 q'a fariseyxon isə "şot'ay ganu avabakalt'in
 yax xavarq'an tadi" pi əmirt'un tadi ki, Şot'o
 biq'at'un.

12

Mariyay İsusəynak' eçeri pay (Mat'. 26:6-13; Mrk'. 14:3-9)

1 C'ovaksuni axсібayaxun* üq ği bəş İsus
 Bet'anyinane hari. İsusen p'uri ganuxun
 bəyinbi Lazarl t'et'iyane yəşəyinşbsay.

2 T'et'iya İsusi eysuni s'iyal q'onaxluğt'un tadi.
 Mart'an q'ulluğəbsay. Lazarl İsusaxun sagala
 q'onağxoy araneney. 3 Mariyan isə sa lit'ra †
 toyexlu təmiz narde c'əyin ext'i İsusi turmoğoy
 loxol lapi iz popen şarpsane burqi. C'əyini
 muč'a aden k'oja haneq'i. ‡

4 Ama İsusi şagirdxoxun sunt'in, mat'in ki,
 oşa Şot'o toydaley, İuda İsk'ariot'en pine:
 5 «Mot'oxunsa me c'əyinə xibbaç dinara Ş toydi
 kəsibxo paybese bakoy». 6 Me əyitə kəsibxoy

* **11:55** 11:55 C'eys. 12:1-27 * **12:1** 12:1 C'eys. 12:1-27 † **12:3**
 12:3 sa lit'ra - 300 gr. samal gele ‡ **12:3** 12:3 Luk'. 7:37-38
 § **12:5** 12:5 Sa dinar fəəlin sa ğiluğ maaşa barabarey.

q'ayğina manst'una görə təə, iç oğri baksuna görəne nexey, şot'aynak' ki, içust'a bakala təngin toraya amdarxoy laxalt'uxun sa paya başeq'say. ⁷ T'e vədə İsusen pine: «Me çuğə ma galda, şot'aynak' ki, me c'əyin Za oçalaxbala ğineynak'ey. ⁸ Kəsibxo həmişə ef t'öğölt'un, Zu isə həmişə ef t'öğöl tez bakal».

⁹ Me vədə iudeyxoy gelo isə İsusi Bet'anyina baksuna avabaki ham İsusə görə, hamal Şot'in p'uri ganuxun bəyinbi Lazara ak'seynak' t'et'iyat'un hari. ¹⁰ T'e vədə samci bəyinşxo Lazaral bespsuni q'ərarat'un hari ¹¹ şot'aynak' ki, iudeyxoy gelo Lazara görəne İsusi tərəf c'ovaki Şot'o və baki.

İsusi Yerusalisa baysun

(Mat'. 21:1-11; Mrk'. 11:1-11; Luk'. 19:28-40)

¹² Əyc'indəri, axsibaya hari amdarxoy gelo İsusi Yerusalisa eysuna ibaki ¹³ p'almin xode c'ik'urxo ext'i Şot'ay bəşe c'eri. Şot'oğon

"Hosanna! *

Q'onçuğoy s'iyen eğalo he bəxt'əvərə!

İsraili padçağeynak' xeyir-bərəkətq'an baki!"

uk'a harayt'unney. †

¹⁴ İsusen sa cəyil elem bəğəbi iz baç'ane laneşi. Hətər ki, şameşene:

¹⁵ «Ay Sioni xuyər, ‡ ma q'İba!

* **12:13** 12:13 Hosanna - əbrani muzin «Buxaçuğə alxışq'an baki» upsune. † **12:13** 12:13 İvel məğ. 118:25-26 ‡ **12:15** 12:15 Sioni xuyər - "Sion" Yerusalisa tədeşi q'ərəz s'iyurxoxun soğone. "Xuyər" isə memiya "amdarxo" upsune.

Bëğa vi padçağ sa cəyil elema laşi enesa». §

¹⁶ İsusı şagirdxon t'e vədə mot'oğoy k'ə up-suna tet'un q'amışaksay. Ama İsusı s'i al-abakit'uxun oşa, Şot'ay barada sameşit'oğō saal camaati Şot'ay bēš hetər samešeneysa, hat'etərəl c'eysuna eyex badi q'amışt'unbaki.

¹⁷ Lazara gərəmzoğoxun k'alpi p'uri ganuxun bəyinbat'an İsusı t'ōğōl bakala camaaten hələl me barada exlətebsay. ¹⁸ Amdarxon İsusı me möcüzəlū nišana ak'est'una ibakeney, şot'o görəne Şot'ay bēš c'erey. ¹⁹ Şot'aynak'al fariseyxon sun-suna next'unıy: «Bëğanan, beşi kiyexun hik'k'al tene ayesa. Dirist' dünyə Şot'ay bač'anexune taysa».

İsusı saturday İz bisuna avabakest'un

²⁰ Axsibaya Yerusallıma bul k'os'bsa harit'oğoy arane sa hema grek'i muzin əyitk'ala amdare buy. ²¹ Şot'oğōn Galileyin Bet'sayda ayizexun bakala Filip'i t'ōğōl hari şot'o xoyinšt'unbi: «Ağa, yan İsusı aksunyan çuresa». ²² Filip'en taşi Andreyane pi, Andreyenal Filip'axun sagala taşi İsusat'un xavar tadi.

²³ İsusen coğabe tadi: «Mone, Amdarı Ğar əslində Şu baksunı çoyel c'eğala vaxt' harene. ²⁴ Serina, serinaz vəx nex: əğər sa arumi dən oçala bitı tene bisasa, tək sa arum k'inək'əl manest'a, ama bisanesa, gele bare tast'a. ²⁵ İz yəşəyınşə çureğalt'in şot'o açesebon, izi me dünyəne bakala yəşəyınşə hik'k'al nu hesabalt'in isə şot'o həmişəluğ yəşəyınşeynak'e

q'orişon. * 26 Şin Za q'ulluğbsun çureğayin, Bezi baç'anexunq'an hari. Zu maya bakayiz, Za q'ulluğbaloval t'et'iya bakale. Şin Za q'ulluğbayin, Bavanal şot'o hörmətbale.

27 Həysə Bezi ük' narahate. K'ə uk'az? "Ay Bava, Za me dəyğinəxun çark'est'a" uk'az? Ama Zu dünyəne me dəyğın koruğaxun c'ovakseynak'ez hare! 28 Ay Bava, Vi s'iya alaba!» Göynuxunal sa səse hari: «Alazbi, saal alaboz».

29 T'et'iya çurpi camaati bəzit'oğon mot'o ibaki "göyene gürupı", t'e sunt'oğon isə "Şot'oxun sa angelene əyitp'i" pit'un. 30 İsusen pine: «Me səs Zaynak' tene, vəynak'e. 31 Həysə isə me dünyə divanebaksa, me günaxbala dünyəni kalaluğbalal † qavuna boşəgale. 32 Za isə oçalaxun ala eşəvk'at'an, bütüm amdaxo Zaç zap'k'oz».

33 İsusen me əyitə upsunen İz mani cürə bisunane ibakest'i. 34 Camaaten Şot'o coğabe tadi: «İvel Şamurxoxun ibakeyan ki, Xrist'os həmişəluğ mandale. P'oy Hun het'aynak'en "Amdari Ğar ala eşəğalane" nex? Amdari Ğar şuva?» ‡

35 T'e vədə İsusen şot'oğə pine: «İşiğ samal vədə ef arane bakale. İşiğ bakala vədine tarapanan ki, vəx bayinq'luğen maq'an biq'i. Şot'aynak' ki, bayinq'luğa tarak'alt'in maya tay-suna tene avabaksa. 36 İşiğ bakala vədine İşiğa

* 12:25 12:25 Mat'. 10:39; 16:25; Mrk'. 8:35; Luk'. 9:24; 17:33

† 12:31 12:31 me günaxbala dünyəni kalaluğbalal - yəni şeytan.

‡ 12:34 12:34 İvel məğ. 110:4; İsa. 9:7; Yez. 37:25; Dan. 7:14

vəbakanan ki, İşiği əylux bakanan». İsusen me əyitmoğoy pit'uxun oşa taneşi, şot'oğoy piyexunal aneçi.

İudeyxoy inadkərлуğ

³⁷ Ama İsusen camaati bəş meq'ədər möcüzəlü nişanxo ak'est'it'uxun oşal amdarxo şot'o və teney. ³⁸ Morox kot'o görəne baki ki, İsayə xavareçali me əyitmux bex p'ap'ane:

«Ay Q'onçux, beşi xavara şuva vəbaki, Q'onçuğoy zor şineynak'e qayesi?» §

³⁹ İsayan pi k'inək', şorox şot'o görə və tet'un baksay ki:

⁴⁰ "Buxaçuğon şot'oğoy pulmoğoy k'aç'inebi,

İçoğoy haq'ıla kütebi ki,

İçoğoy pulmoğon maq'an ak'i,

İçoğoy haq'ilen maq'an bot'i

Saal Zaç maq'at'un fıırıpi ki,

Zu şot'oğoy q'olaybaz». *

⁴¹ İsayan İsusi kalaluğa aksuna görəne me əyitmoğoy şot'ay barada pey.

⁴² Əslində isə kalat'oğoy gelo İsusə vəney, ama fariseyxon içoğoy sinagogaxun maq'at'un şəp'esi pi mot'o qay tet'un avabakest'ay. ⁴³ Buxaçuğoxun eğala tərifəxunsa amdarxoxun eğala tərifət'un c'ək'p'i.

⁴⁴ İsusen ost'aar pine: «Zə və bakalo saycə Zə təə, Zə Yaq'abit'uval vəne. ⁴⁵ Zə ak'alt'in Zə Yaq'abit'uval aneksa. ⁴⁶ Zə işiğzu.

§ 12:38 12:38 İsa. 53:1 * 12:40 12:40 İsa. 6:10; Mat'. 13:14-15; Mrk'. 4:12; Ap'ost'. 28:26-27

Me dünyəneyal harezu ki, Za vë bakalo bayinq'luğa maq'an mandı. ⁴⁷ Bezi əyitə ibaki şot'o nu əməlbalt'u isə Zu tez divanbal, şot'aynak' ki, dünyənə divanbseynak' təə, dünyənə çark'est'eynak'ez hare. ⁴⁸ Za t'öǝxbi Bezi əyitmoǝo nu q'abulbalt'ay divanbal ene bune: Bezi uk'ala əyiten axırncı ğine şot'aynak' q'ərar c'evk'ale. ⁴⁹ Şot'aynak' ki, Zu Zaxun tez əyitp'i, Za yaq'abi Bavane Bezi k'ə upsuni saal hetər exlətpsuni barada Za əmir tadi. ⁵⁰ Zu avazu ki, Şot'ay çureǧalt'oǝon həmişəluǧ yəşəyinqe tast'a. Metərluǧen, Bavan za mani əyitmoǝo upsuna əmirbenesa şot'oǝoz əyite».

13

İsusi İz şagirdxoy turmoǝo os'ksun

¹ C'ovaksuni axsibay* İşalayinqəbaksay. İsusen me dünyənəxun cöybaki İz Bavay t'öǝǝl qaybaksuni vaxt' hari p'ap'suna avaney. Şot'in me dünyənə İçu aid bakalt'oǝo həmişə çuresene, axıra şirik'əl çuresi.

² Biyəsin şum ukala vədəney. İblisenal ene İsusa toyst'uni fikirə Simon İsk'ariot'i ğar İuday beyne badeney. ³ İsusen Bavan hər şeyə İz kiyel tast'una, İzi Buxaçuǝoxun eysuna, qaybakiyal Buxaçuǝoy t'öǝǝl taysuna avaney. ⁴ Şot'in İz ganuxun hayzeri xələtə c'eq'i sa dəsmər ext'i İz biyex ğaçepi. ⁵ Mot'oxun oşa ləənə xe bapı şagirdxoy turmoǝo os'k'i, İz biyex ğaçp'i

* **13:1** 13:1 C'eys. 12:1-27

dəsməren şarpsane burqı. ⁶ İsus Simon P'et'era İşalayınşakat'an şot'in İsusa pine: «Ay Q'onçux, bezi turmoğō Hun os'k'alnu?» ⁷ İsusen şot'o coğab tadi pine: «Bezi k'ə bsuna hun həysə təə, oşa q'amişakalnu». ⁸ P'et'eren Şot'o pine: «Sal sa vədine! Hun bezi turmoğō ten os'k'al!» İsusen şot'o coğabe tadi: «Əgər nu os'k'ayiz, Bezi əsil şagird bakes ten bakan». ⁹ T'e vədə Simon P'et'eren Şot'o pine: «Ay Q'onçux, t'e vədə saycə bezi turmoğō təə, kulmoğō q'a bulal os'k'a». ¹⁰ İsusen şot'o pine: «Os'k'alpi amdareynak' saycə turmoğō os'ksun bəse, şot'aynak' ki, şo bul-oş təmize. Vənal təmiznan, ama bütüm təə». ¹¹ Şot'in İçu šiin toydalesa avaney, kot'o görəl "bütüm təmiz tenan" pine.

¹² İsusen şot'oğoy turmoğō os'k'it'uxun oşa İz xələtə lapi p'urum İz gala arşi şot'oğō pine: «Zu vəynak' k'əz bisa q'amişnanbaki? ¹³ Vən Za "Məəlim" saal "Q'onçux" pinan k'ale. Düznan nexə, şot'aynak' ki, Zu hat'e Şozu. ¹⁴ İsə ki, Zu Q'onçux saal Məəlim baksunen ef turmoğōz os'k'i, vənal sun-sunay turmoğō os'k'alanan. ¹⁵ Vəx ak'esezdi ki, Zu vəynak' bit'u vənal sun-sunaynak' banan. ¹⁶ Serina, serinaz vəx nex: k'ul iz ağaxun, elçiyal içu yaq'abit'uxun kala tene. ¹⁷ İsə ki me əyitmoğō avanan, vən hametər bsunen bəxt'əvər bakalnan. ¹⁸ Ef bitot'ay barada tez nex. Zu Bezi c'ək'p'it'oğō çalezxsa. Ama barta "Zaxun sagala şum ukalo Bez düşməne baki" † uk'ala İvel Şam bex p'ap'eq'an. ¹⁹ Həysə

† 13:18 13:18 İvel məğ. 41:9

me əyitmux bex p'ap'alt'uxun bəş vəx mot'oğo nexzu ki, bex p'ap'at'an vë bakanan: Zu Şozu. ²⁰ Serina, serinaz vəx nex: Zu yaq'abalt'u q'abulbalt'in Zane q'abulbsa, Za q'abulbalt'in isə Za Yaq'abit'une q'abulbsa». †

İuday İsusə toyst'un

(*Mat'. 26:20-25; Mrk'. 14:17-21; Luk'. 22:21-33*)

²¹ İsusen me əyitmoğo pit'uxun oşa gele pis baki pine: «Serina, serinaz vəx nex: vəxun sunt'in Za toydale». ²² İz şagirdxon me əyitmoğo şi barada upsuna nu avabaksuna görə çəmişəki sun-sunay loxolt'un bəği. ²³ İz şagirdxoxun soğo - İsusi çureğala şagird Şot'o lap işaney. ²⁴ Simon P'et'eren t'e şagirdi loxol himebi ki, şi barada upsuna Şot'oxun xavar haq'ane. ²⁵ T'e şagirdenal fıırıpı İsusaxun xavare haq'i: «Ay Q'onçux, şo şuva?» ²⁶ İsusen coğabe tadi: «Me şume loq'mina torpi şu tadozsa, şone». Loq'mina torpi Simon İsk'ariot'i ğar İudane tadi. ²⁷ İudan loq'mina ext'ala k'inək' Şeytan şot'ay boşe başı. İsusen şot'o "k'ə balnusa, usum ba!" pine. ²⁸ İsusen mot'o het'aynak' şot'o upsuna sulfin bel bakalt'oğoy şuk'k'alən tene q'amışaki. ²⁹ Təngin toray İudast'a baksuna görə bəzıt'oğon fikirt'unbi ki, İsusen şot'o "axsibaya yaynak' lazım bakala şeyurxo haq'a" nəəl "kəsıbxo sa şey tada" nexə. ³⁰ İudan loq'mina ext'ıt'uxun oşa kap qavunane c'eri. Üşeney.

† **13:20** 13:20 Mat'. 10:40; Mrk'. 9:37; Luk'. 9:48; 10:16

Sun-suna çurekinan

³¹ İuda c'erit'uxun oşa İsusen pine: «Həysə Amdari Ğare s'i alanebaki, Buxaçuğoy s'iyal Şot'oxune alabaki. ³² İse ki, Buxaçuğoy s'i Şot'oxune alabaki, Buxaçuğonal Şot'o İçust'a alabale, usumluğen alabale. ³³ Ay Bezi öylux! Samal vədəl vəxun bakoz. Vən Za qəveğalnan, ama Zu iudeyxo "Bezi tağala gala vən eyes tenan bakon" pi k'inək' həysə vəxal mot'o nexzu. § ³⁴ Vəx təzə sa əmirez tast'a: sun-suna çurekinan, Zu vəx çureşi k'inək' vənal sun-suna çurekinan. * ³⁵ Əgər efi sun-suna çuresun bakayin, t'e vədə bütüm amdarxon avabakalt'un ki, vən Bezi şagirdxonan».

P'et'eri İçuxun danmişaksuna İsusı saturbëş upsun

(*Mat'. 26:31-35; Mrk'. 14:27-31; Luk'. 22:31-34*)

³⁶ Simon P'et'eren İsusaxun xavare haq'i: «Ay Q'onçux, mayan taysa?» İsusen coğabe tadi: «Zu tağala gala həysə hun Bezi baç'anexun eyes ten bakon, ama oşa eğalnu». ³⁷ P'et'eren Şot'o pine: «Ay Q'onçux, həysə het'aynak' Vi baç'anexun eyes tez bakon? Vaynak' bezi elmoğoz tadon». ³⁸ İsusen şot'o pine: «Zaynak' vi elmoğon tadon? Serina, serinaz va nex: dadalen elk'amin hun Zaxun xib kərəm danmişakalnu».

§ **13:33** 13:33 İoan. 7:34 * **13:34** 13:34 İoan. 15:12,17; 1 İoan. 3:23; 2 İoan. 5

14

İsus - Buxaçuğoç tağala yaq'e

¹ «Barta ef ük' maq'an narahat baki. Buxaçuğo vë bakanan, Zaal vë bakanan. ² Bezi Bavay k'oya mandala ga gelene. Əgər nu bakiniy, vëx uzk'oy ki, vëynak' ga həzirbsaz taysa? ³ Taşi vëynak' ga həzirbit'uxun oşa qaybaki vëx Bezi t'öğöl taşoz ki, Zu bakala gala vënal bakanan. ⁴ Bezi tağala gane yaq'a vën çalnanxsa».

⁵ T'omasen İsusuna pine: «Ay Q'onçux, Vi maya taysuna teyan ava, yaq'a hetəryan çalxon?»

⁶ İsusen şot'o pine: «Zu - seri, yəşəyinşest'ala yaq'zu. Bavay t'öğöl tağala saycə sa yaq'e bu, şoval Zaxune c'ovaksa. ⁷ Əgər Za çalxinaniy, Bezi Baval çalnanxoy. İ sə ene vën şot'o çalnanxsa, şot'o aalk'enan».

⁸ Filip'en şot'o pine: «Ay Q'onçux, Bava yax ak'est'a, ko yaynak' bəse». ⁹ İsusen şot'o pine: «Xeylək vaxt'e ki, Zu vëxunzu, hələ Za ten çalxi, Filip'? Za ak'i amdaren Bez Bava ak'ene. P'oy hun hetəren "Bava yax ak'est'a" pes bakon? ¹⁰ Zu Bavast'a, Baval Zast'a baksuna vë tenu ki? Vëx pi əyitmoğo Zaxun tez nexə, ko Zast'a bakala Bavane İz əşurxo bsa. ¹¹ Zu Bavast'a, Baval Zast'a baksuna vëbakanan, tənəsa mot'o Bezi bala əşurxo görəq'a bakayin vë bakanan.

¹² Serina, serinaz vëx nex: Za vë amdaren Bezi bi əşurxo içinal bale, hələ kot'oxunal kala əşurxo bale, şot'aynak' ki, Zu Bavay t'öğölez taysa.

¹³ Vënal Bezi s'iyen * k'ənesa çureğaynan, şot'o

* **14:13** 14:13 Bezi s'iyen Bez çureğalt'oğo uyğun

booz ki, Bavay s'i Ğarast'aq'an alabaki. ¹⁴ He vədə Bezi s'iyen Zaxun sa şey çureğalnansa, şot'o booz.

İvel Urufi barada əyit tast'un

¹⁵ Əgər Za çurnansasa, Bezi buyruğxo əməlbəlnan. ¹⁶ Zu Bava xoyinşboz, Şot'in q'erəz sa Kōməybal yaq'abale, Şoval vəxun həmişəluğ mandale. ¹⁷ Şo Buxaçuğoy serina çoyel c'evk'ala Urufe. Şot'o dünyənen q'abulbes tene baksa, şot'aynak' ki, Şot'o nə ateneksa, nəəl çaltenexsa. Vən isə Şot'o çalnanxsa, şot'aynak' ki, Şo vəxune, ef boş mandale.

¹⁸ Vəx yetim tez bark'al, ef t'öğöl eğoz. ¹⁹ Samal c'ovakit'uxun oşa dünyənen ene Za atenek'al, ama vən Za ak'alnan. Zu yəşəyinşbsuna görə vənal yəşəyinşalnan. ²⁰ T'e ği avabakalnan ki, Zu Bez Bavast'azu, vən Zast'anan, Zuval vəst'azu. ²¹ Şiin Bezi buyruğxo əməlebsasa, Za çureğalo şone. Bez Bavanal Za çureğalt'u çureğale. Zuval şot'o çureşi Za şot'o ak'est'oz».

²² İsk'ariot' təə, t'e soğo İudan Şot'o pine: «Ay Q'onçux, ko hetərə baksa ki, Hun bütüm dünyənə təə, saycə yaynak' ak'eğalnu?»

²³ İsusen şot'o coğabe tadi: «Şiin Za çuresasa, Bezi əyitə bəğale, Bezi Bavanal şot'o çureğale. Yanal me amdari t'öğöl hari şot'oxun sagala bakalyan. ²⁴ Za nu çureğalt'in Bezi əyiten tene tağal. Ef ibaki zombsun Bezi tene, Za yaq'abi Bavay zombsune.

²⁵ Hələ ki ef t'öğölzu, vəx mot'oğo pizu. ²⁶ Ama Köməybalen - Bavan Bezi s'iyen yaq'abala İvel Urufen hər şeyə vəx zombale. Zu exlətp'i bütüm əyitmöğə ef eyex badale. ²⁷ Ef arane serluğ laxiz taysa, Zast'a bakala serluğa vəxez tast'a. Zu şot'o vəx dünyənen tadala k'inək' tez tast'a. Barta ef ük' maq'an narahat baki, qımabanan.

²⁸ Zu vəx "həysə tazsa, oşa p'urum ef t'öğöl eğoz" upsuna inanbaki. Əgər Za çureşinaniy, Bezi Bavay t'öğöl taysuna müqnan bakoy, şot'aynak' ki, Bava Zaxun üst'üne. ²⁹ Mot'oğə saturbəş vəx pizu ki, mo bex p'ap'at'an Za və bakanan.

³⁰ Ene vəxun gele tez əyitk'al, şot'aynak' ki, me dünyəni kalaluğbal enesa. Düze, şot'in Bezi loxol kalaluğbes tene bakon, ³¹ ama dünyənen avabakalane ki, Zu Bava çurezsa, Bavanal Za k'ə bürmişenesa, şot'o bsazu. Həysə isə hayzanan memiin tağen.

15

C'ap' saal iz zoğurux

¹ Zu - seri c'ap'zu, Bez Baval t'ulluği q'onçux. ² Zast'a bakala bar nu tadala hər zoğa Bavan k'as'ene. Bar tadala hər zoğa isə budayinşi təmizebsa ki, lap gele barq'an tadi. ³ Vən isə Bezi pi əyiten ene təmiznan.

⁴ Zast'a mandanan, Zuval vəst'a mandoz. Zoğ c'ap'e loxol nu bakayin, için-içuxun bar nu tadala k'inək' vənal Zast'a nu mandaynan, bar tades tenan bakon. ⁵ C'ap' Zuzu,

vənal zoğurxonan. Şu Zast'a mandayin, Zuval şot'ost'a mandayiz, şot'in gele bare tadon, şot'aynak' ki, Zasuz hik'k'al bes tenan bakon. ⁶ Zast'a nu mandalo isə, c'ap'axun t'öǝx boseşi q'aribaki zoğ k'inək'e. Metər zoğurxo girbi aruğo bot'unst'a boneksa. ⁷ Əgər Zast'a mandaynan, Bezi əyitmuxal vəst'a mandayin, k'ə xoyinşbi çureğaynan, vəx tadeğale. ⁸ Vən gele bar eş'unen saal Bezi şagird baksunen Bezi Bavay s'i alanebaksa.

⁹ Bavan Za çureşi k'inək' Zuval vəx çurezsi. Bezi çuresunast'a mandanan. ¹⁰ Əgər Bezi buyruğxo əməlbaynan, Bezi çuresunast'a mandalnan, hetər ki, Zu Bavay buyruğxo əməlbi Şot'ay çuresunast'a manezst'a.

¹¹ Me əyitmoğo vəx exlətezbi ki, Bezi müqluğ vəst'aq'an baki, ef müqluğal bolq'an baki. ¹² Bezi buyruğ metərə: Zu vəx çureşi k'inək' vənal sun-suna çurekinan. * ¹³ Şuk'k'ali çuresun dost'eynak' iz elmoğo tadala amdari çuresunaxun gele bakes batenekon. ¹⁴ Əgər Zu vəx bürmişit'oğo əməlbaynan, vən Bezi dost'urxonan. ¹⁵ Ene vəx nökerxo tez nex, şot'aynak' ki, nökeren iz ağan k'ə bsuna tene ava. Zu vəx dost'ez nex, şot'aynak' ki, Bezi Bavaxun ibakit'oğo bütümə vəx avabakesezdi. ¹⁶ Vən Za tenan c'ək'p'i, Zuz vəx c'ək'p'i tapşurbi ki, taşi bar tadanən, t'e baral həmişə mandane. Metərluğən, Bezi s'iyen Bavaxun k'ə çureğaynan, Şot'in vəx tadale. ¹⁷ Bezi buyruğ mone: sun-suna çurekinan.

* **15:12** 15:12 İoan. 13:34; 15:17; 1 İoan. 3:23; 2 İoan. 5

Dünyənen şagirdxo nifrətsun

¹⁸ Dünyənen vəx nifrətbayin, ef eyex badanan ki, vəxun bəş Zane nifrətbe. ¹⁹ Əgər me dünyənəxun bakiynaniy, dünyənen izi k'inək' vəx çureğoy. Ama vən dünyənəxun tenan, Zu vəx dünyənəxun c'ək'ezpi, kot'o görə dünyənen vəx nifrətebsa. ²⁰ Zu vəx pi əyitə ef eyex badanan: "K'ul iz ağaxun kala tene". Əgər Za pul tadi işiğ tet'un tadesa, vəxal hat'etər balt'un; Bezi əyitə bəğət'unsa, efiyal əyitə bəğalt'un. † ²¹ Kot'oğə bitova efi Bezi baç'anəxun taysuna görə balt'un, şot'aynak' ki, Za Yaq'abit'u tet'un çalxsa. ²² Zu nu harizuy, şot'oğoxun nu exlətp'izuy, şot'oğoy taxsır tene bakoy, ama həysə günaxkər baksuna görə içəğə təmizə c'evk'es tet'un bakon. ²³ Za nifrətbalt'in Bezi Baval nifrətebsa. ²⁴ Əgər Zaxun başq'a şuk'k'alən nu bes bakala əşurxo şot'oğoy arane nu bizuy, içəğoy günax tene bakoy. Ama həysə Bezi bit'oğə ak'it'uxun oşal Zaal, Bezi Baval nifrətt'unbsa. ²⁵ Ama mo kot'o görəne baki ki, Moiseyi Şamurxoy boş şameşi "Za nahaq' gala nifrətt'unbi" əyit bex p'ap'ane. ‡

²⁶ Bavaxun eğala serina ak'est'ala Urufen - Zu Bavay t'öğölxun vəynak' yaq'abala Kəməybalen, eğat'an isə Bezi barada şahidluğbale. ²⁷ Vənal mot'o ef piin ak'i şahidluğbalnan, şot'aynak' ki, t'e belxun Zaxun sagalanan.

† **15:20** 15:20 Mat'. 10:24; Luk'. 6:40; İoan. 13:16 ‡ **15:25** 15:25 İvel məğ. 35:19; 69:4

16

¹ Me əyitmoğə vəx nexzu ki, ef vələğ nu açane. ² Vəx sinagogxoxun şəp'eğalt'un. Hamal t'etər sa vədə eğale ki, vəx bəsp'alt'in Buxaçuğə q'ulluğbi baksuna fikirbale. ³ Şot'oğon mot'o balt'un, şot'aynak' ki, nə Bava tet'un çalxi, nə Za. ⁴ Ama mot'oğə vəx exlətezbi ki, t'e vaxt' eğat'an Bez pi əyitmoğə ef eyex badanan.

İvel Urufi əşurux

Süft'inəxun mot'oğə vəx tez exlətp'i, şot'aynak' ki, vəxun sagalazuy. ⁵ Həysə isə Za Yaq'abit'ay t'öğöləz taysa, ama vəxun şuk'k'alen Zaxun "mayan taysa?" pi tene xavar haq'sa. ⁶ Şot'aynak' ki, me Bezi pit'oğon vəx dərdəne badi. ⁷ Ama Zu vəx serinaz nex: Bezi taysun ef xeyrinəne. Şot'aynak' ki, nu tağayiz, Köməybal ef t'öğöl tene eğal, ama tağayiz, Şot'o vəynak' yaq'aboz. ⁸ Şo eğat'an günaxi, düzgünluği saal divani barada fikiri düz nu baksuna avabakest'ale: ⁹ günaxi barada, şot'aynak' ki, Za vələğ tene bu; ¹⁰ düzgünluği barada, şot'aynak' ki, Zu Bavay t'öğöləz taysa, ene Za tenan ak'al; ¹¹ divani barada, şot'aynak' ki, me dünyəni kalaluğbaleynak' * ene q'ərar tadeşene.

¹² Hələ vəx Bezi uk'ala gele əyitzax bu, ama həysə korox ef haq'ıla tene p'aq'al. ¹³ Serina çoyel c'evk'ala Uruf eğat'an isə Şot'in vəx həgigi seri bakala yaq'en taşale. Axırı hik'k'ala İçuxun tene exlətp'al, ama k'ə ibakenesa şot'o uk'ale saal oşa bakala əşurxo avabakest'ale. ¹⁴ Şot'in

* **16:11** 16:11 - yəni ki ibliseynak'

Bezi s'iyə alabale, şot'aynak' ki, Zu pi əyitmoğə vəx avabakest'ale. ¹⁵ Bezi Bavay k'ə bunesa, Bezine. Kot'o görəz "Bezi əyitmoğə vəx avabakest'ale" pi.

Şagirdxoy dərdə müqluğa fırlıpsun

¹⁶ Male mande, Za ene tenan ak'al, ama gele tene c'ovakal ki, Za p'urum ak'alnan». †

¹⁷ T'e vədə İsusi bəzi şagirdxon sun-suna pit'un: «"Male mande, Za ene tenan ak'al, ama gele tene c'ovakal ki, Za p'urum ak'alnan" saal "şot'aynak' ki, Bavay t'öğölez taysa" pi me əyitmux k'ə upsuna?» ¹⁸ Şot'oğon içoğoy arane xavart'un haq'say: «"Male mande", "gele tene c'ovakal" k'ə upsuna? Yan mot'o teyan q'amışaksa». ¹⁹ İsusen İçuxun k'ə xavar haq'alt'uniysa avabaki şot'oğə pine: «"Male mande, Za ene tenan ak'al, ama gele tene c'ovakal ki, Za p'urum ak'alnan" pi Bezi əyiti baradanan sun-sunaxun xavar haq'sa? ²⁰ Serina, serinaz vəx nex: vən önöpi zizik'alnan, dünyə isə müq bakale. Vən dərde boş bakalnan, ama ef dərd müqluğa fırlıq'ale. ²¹ Çuğon əyel eçala vədine q'aç'e zap'e, şot'aynak' ki, iz vədə p'ap'ene. Ama əylə eçerit'uxun oşa dünyəne sa amdar eşt'una görə iz müqexun zapi q'aç'a eye-xun c'evək'sa. ²² Vənal həysə dərđlunan. Ama Zu vəx p'urum ak'oz, t'e vədə vən müqbakalnan, şuk'k'alenal me müqluğa vəxun haq'es tene bakal. ²³ T'e ği Zaxun hik'k'al tenan xavar haq'al. Serina, serinaz vəx nex: Bezi s'iyen

† **16:16** 16:16 - Bəzi şamurxost'a: ak'alnan. Şot'aynak' ki, Bavay t'öğölez taysa.

‡ Bavaxun k'ə çureğaynan, Şot'in vëx tadale.
 24 Həysət'inəl şirik' Bezi s'iyen hik'k'al tenan çureşe. Çurekinan, tadeğale, ef müqluğal bol bakale.

25 Vëx mot'oğo məsələğonez nexey. Ama t'etər sa vədəne eysa ki, ene vëxun məsələğon tez exlətp'al, Bavay barada vëynak' qay exlətp'oz.
 26 T'e ği vën Bavaxun Bezi s'iyen xaişbalnan. Zu Bezi ef gala Şot'oxun sa şey xoyinşbsuna tez nex.
 27 Axırı Bavan İçin vëx çuresa, şot'aynak' ki, vën Za çurnanşı, Buxaçuğoy t'öðxun Bezi eysunal vënanbaki. 28 Bavay t'öðxun me dünyənez hari, isəəl me dünyənexun c'eri p'urum Bavay t'öğölez taysa».

29 T'e vədə İz şagirdxon pit'un: «Həysə Hun qayen exlətpsa, sal sa məsələl ten nex.
 30 İsə q'amışyanbaksa ki, Hun hər şeyə Vaxun xavar haq'alt'uxun bəşen ava. Kot'o görəl Vi Buxaçuğoxun eysuna vëyan». 31 İsusen şot'oğo pine: «Həysə həgigiyal vënan? 32 Mone, Za savsa barti hər soğo iz k'oya şareğala vaxt' enesa, şo ene harene. Ama Zu savsa tezu, şot'aynak' ki, Bava Zaxune. 33 Vën Zast'a serluğ bəğəbanan piz mot'oğo vëynak' exlətp'i. Me dünyəne əzyəti boşnan, ama ük'lü bakanan! Zu me dünyəni şərə q'alibez hari».

17

İsusi İçeynak' afırıpsun

1 İsusen exlətp'i çark'it'uxun oşa göynül bəği pine: «Ay Bava, vaxt' hare! Vi Ğare kalaluğa ak'est'a ki, Ğarenal Vi s'iyaq'an alabi. 2 Hun Şot'o bitot'ay loxol ext'iyəren tadi ki, Şot'inal Vi tadit'oğö bitova həmişəluğ yəşəyinş tadane. 3 Həmişəluğ yəşəyinşal mone ki, Va - tək bakala seri Buxacığö saal Hun yaq'abi İsus Xrist'osa çalxat'un. 4 Hun Za tapşurbi əşurxo bex p'ap'epsunen oçali çoyel Vi kalaluğa ak'esezdi. 5 Ay Bava, Zu Vi t'öğöl bakat'an, hələ dünyə yaranmışakit'uxun bəş Bezi s'i alabak-eney. Həysə p'urum Bezi s'iya Vi t'öğöl alaba.

İsusi İz şagirdxoynak' afırpsun

6 Dünyənəxun Hun Za tadi amdarxo Vi Şu baksunaz ak'est'i. Şorox Vit'uniy. Hun şot'oğö Zan tadi, şot'oğönal Vi əyitə əməlt'unbi. 7 Həysəəl avat'un ki, Za k'ə tadenu bito Vaxune. 8 Şot'aynak' ki, Za avabakest'i əyitmoğö şot'oğö avabakesezdi, şot'oğönal q'abult'unbi. Vi t'öğölxun eysuna həgigiyal q'amişt'unbaki, Za Hun yaq'absunal vət'unbaki. 9 Zu şot'oğöynak'ez afırine. Dünyəneynak'təə, Za tadit'oğöynak'ez xoyinşbsa, şot'aynak' ki, şorox Vit'un. 10 Bezi bakala hər şey Vine, Vi bakaloroxal Bezine, şot'oğoxunez Bezi s'iya alabe. 11 Zu me dünyəne gele tez mandal, Zu Vi t'öğölez qaybaksa. Şorox isə me dünyənət'un manst'a. Ay İvel Bava, şot'oğö Za tadi Vi s'iyə zoren q'orişa ki, Yallarik' saq'at'un baki. 12 Şot'oğoxun sagala baki vədine şot'oğö Hun Za tadi Vi s'iyə zoren q'orişezbsay. Şot'oğö ezfi.

İvel Śam bex p'ap'eq'an pi əfçibaksuna q'ərar tadeśi amdaraxun başq'a, şot'oğoxun şuk'k'al tene açi. *

¹³ Həysəəl Vi t'öğölez eysa. Heq'ədər ki me dünyənezu, me əyitmoğ nexzu ki, Bezi müqluğ şot'oğost'al bol-bolq'an baki. ¹⁴ Zu şot'oğö Vi əyitə p'ap'esezbi. Dünyənen şot'oğö nifrətəbi, şot'aynak' ki, Zu me dünyənexun nu bakala k'inək' şoroxal me dünyənexun tet'un. ¹⁵ Şot'oğö me dünyənexun exst'una təə, şot'oğö şər bakalt'uxun q'orişbsunaz Vaxun xoyinşbsa. ¹⁶ Zu me dünyənexun nu bakala k'inək' şoroxal me dünyənexun tet'un. ¹⁷ Şot'oğö Vaynak' Vi seri bakala əyiti zoren İvelba. Seri bakalo saycə Vi əyite. ¹⁸ Hun Za me dünyəne yaq'abi k'inək' Zuval şot'oğö me dünyənez yaq'abi. ¹⁹ Za şot'oğoy dərdenez Va həsrbsa ki, şorox həgigiyal Viq'at'un baki.

İsusi bütüm İçu vət'oğöynak' afırpsun

²⁰ Saycə şot'oğöynak' təə, şot'oğoy əyiten Za və bakalt'oğöynak'al afırızne ki, ²¹ bütüm saq'at'un baki. Ay Bava, Hun Zast'a, Zuval Vast'a bakala k'inək' şoroxal Yast'a bakeq'an ki, dünyənen Vi Za yaq'absuna vəbakeq'an. ²² Hun Za tadi s'iye kalaluğa Zuval şot'oğoz tadi ki, Yan sa bakala k'inək' şoroxal saq'at'un baki. ²³ Zu şot'oğost'a, Hunal Zast'anu. Barta şoroxal tam saq'at'un baki ki, me dünyənen Vi Za yaq'absuna, Za çureğala k'inək' şot'oğoval çuresuna avabakeq'at'un. ²⁴ Ay Bava, xaişezbsa

* **17:12** 17:12 İvel məğ. 41:9; İoan. 13:18

ki, Hun Za tadi amdarxoval Bezi bakala gala Zaxunq'at'un baki. Barta Hun Za tadi s'iye kalaluğa ak'eq'at'un, şot'aynak' ki, Hun dünyə yaranmışakalt'uxun bəşen Za çureşi. ²⁵ Ay düzgün bakala Bava, me dünyənen Va tene çalxi, Zu isə Va çalezxsa, mot'oğonal Vi Za yaq'absuna avat'unbaki. ²⁶ Vi şu baksuna şot'oğə avabakesezdi, avabakest'unal davamboz ki, Vi za tadi çuresun şot'oğost'a bakala k'inək', Zuval şot'oğost'a bakaz».

18

İsusi biq'esun

(*Mat'. 26:47-56; Mrk'. 14:43-50; Luk'. 22:55-57*)

¹ İsusen afırıpit'uxun oşa İz şagirdxoxun sagala c'eri Gidron dərəni t'e soğə tərəfə c'ovaki. T'et'iya sa zeytunluğə buy. İsus q'a İz şagirdxo t'iyat'un başi. ² İsusə xəyanətbala İudanal me ganu çalexsay, şot'aynak' ki, İsus q'a İz şagirdxo usum-usum t'et'iya girt'unsay.

³ Mone, İudan Rime q'oşuni əsk'ərxo saal samci bəyinşxon q'a fariseyxon yaq'abi xrame sa hema q'aroolçığə t'iyane eçeri. Şot'oğoy kiyel çirağ, lopa saal silaxe buy. ⁴ İsusen İz bel eğala hər şeyə avaney. Şo bəş c'eri "şunan qəvesa?" pi şot'oğoxun xavare haq'i. ⁵ Şot'o coğabt'un tadi: «Nazaret'lu İsusə». İsusen şot'oğə "Zu Şozu" * pine. Şot'o toydi İudal şot'oğoxun sagalaney.

* **18:5** 18:5 - Həmişə Bakalo.

6 İsusen "Zu Şozu" uk'at'an şorox qoş baki oçala pastt'unşi.

7 Şot'in p'urum "şunan qəvesa?" pi şot'oğoxun xavare haq'i. Şot'oğonal "nazaret'lu İsus" pit'un. 8 İsusen coğabe tadi: «Vəx pizu ki, Zu Şozu. Əgər Zanan qəvesasa, Bez t'öğöl bakalt'oğə tərbanan taşeq'at'un». 9 Mot'o şot'aynak'e pi ki, İzi "Za tadi amdarxoxun şuk'k'ala tez açesp'i" pi əyit bex p'ap'ane. †

10 Simon P'et'erast'a xançale buy. Şot'o c'evk'i samci bəyinşi nökeri yön ümüğə tumexun bonet'i. T'e nökeri s'i Məlikey. 11 T'e vədə İsusen P'et'era pine: «Xançala iz gala laxa! Bavan tadi koruği kasina üğiz buq'on». ‡

12 T'e vədə hazartani kalat'in iz əsk'ərşoxun sagala, saal iudeyxoy xrame q'aroolçigon İsus biq'i İz kulmoğə gəçt'unpi. 13 İsus s'üft'ə Xanani t'öğölt'un taşeri. Şo t'e usen samci bəyinşxoy kalo bakala K'ayafay q'ayinbaney. § 14 Mo hat'e K'ayafaney ki, "bütüm me azuk'i k'as'esunaxunsa sa amdari me azuk'eynak' bisun şaat'e" pi iudeyxoy kalat'oğə maslaate tadey. *

Pet'eri İsusaxun samci danmışaksun

(Mat'. 26:69-70; Mrk'. 14:66-68; Luk'. 22:55-57)

15 Simon P'et'er saal q'erəz sa şagird İsusi baç'anexun tat'unsay. T'e şagird samci

† 18:9 18:9 17:12 ‡ 18:11 18:11 Mat'. 26:39; Mrk'. 14:36;

Luk'. 22:42 § 18:13 18:13 - Xanan içal s'üft'ə samci bəyinşxoy kaloney. Şot'o gele vədə hələl "samci bəyinşxoy kalo" pit'un

k'aley. * 18:14 18:14 İoan. 11:49-50

bëyinşxoy kalat'ay çalxaley, şot'aynak'al İsusaxun sagala şot'ay mælnə baneşi. ¹⁶ P'et'er isə qavuna çomoy t'öğöl çurk'alane baki. Samal oşa samci bëyinşxoy kalat'ay çalxal bakala t'e şagird qavunane c'eri. Şot'in çomoy tume çurpi q'ulluğçi xuyərəxun exlətp'i P'et'era bonane badi. ¹⁷ Me arane çomoy tume çurpi q'ulluğçi xuyəren P'et'eraxun xavare haq'i: «Hun t'e amdari şagirdxoxun tenu ki?» Şot'in isə "təə, tezu" pine.

¹⁸ Miney pi nökerxon q'a q'aroolçiğon t'et'iya aruxp'i, iz hərrəmine çurpi gamt'unsay. P'et'eral şot'oğoxun çurpi gamesane burqi.

İsus Samci bëyinşxoy kalat'ay bəş

(*Mat'. 26:59-66; Mrk'. 14:55-64; Luk'. 22:66-71*)

¹⁹ Samci bëyinşxoy kalat'in isə İsusaxun İz şagirdxoy q'a zombsuni baradane xavar haq'say. ²⁰ İsusen şot'o coğabe tadi: «Zu bitot'ay bəş qayez exlətp'e, bütüm iudeyxoxo gireğala sinagogxo q'a xramaz həmişə zombe, hik'k'alal c'ap' tez exlətp'e. ²¹ İsə het'aynak'en Zaxun me exlətə taşt'a? Za ibaki amdaxoxun xavar haq'a, şot'oğon Bezi pi əyitmoğoxo avat'un». ²² İsusen me əyitmoğoxo pit'uxun oşa t'et'iya çurpi q'ulluğçiğoy sunt'in "samci bëyinşxoy kalat'u metəren coğab tast'a?" pi Şot'o sa silləne duği. ²³ İsusen şot'o coğabe tadi: «Əgər haq'suzes əyitesa, Bez haq'suz baksuna ak'est'a. Ama düzez əyitesa, Za het'aynak'en duğsa?» ²⁴ T'e vədə Xananen Şot'o

hələl İz kul gəç samci bəyinşxoy kalo bakala K'ayafay t'öğöle yaq'abi.

P'et'eri p'əmci saal xibimci danmişaksun

(*Mat'. 26:71-75; Mrk'. 14:69-72; Luk'. 22:58-62*)

²⁵ Simon P'et'er çurpi gameğat'an şot'oxun p'urum xavart'un haq'i: «Unk'o hunal me amdari şagirdxoxunnu, tene?» Şot'in danmişaki "təə, tezu" pine. ²⁶ Samci bəyinşxoy kalat'ay nökərxoxun soğo P'et'eren duği ümüğö bot'i amdari q'oomey. Hat'e nökəren "va şot'oxun sagala tez ak'ey ki ganu?" pi P'et'eraxun xavare haq'i. ²⁷ P'et'er p'urum izi İsusaxun sagala baksunaxun danmişe baki. Hat'e saadal dadalen elepi.

İsus Rimen təyinbi kalaluğbal P'ilat'i bəş

(*Mat'. 27:1-2; 11-31; Mrk'. 15:1-20; Luk'. 23:3-5; 13-25*)

²⁸ Savaxt'an üşenen İudeyin kalat'oğon İsusa K'ayafay t'öğxun Rimen təyinbi kalaluğbal P'ilat'i sarayat'un eçeri. Ama içan saraya tet'un başı şot'aynak' ki, pak manst'unt'un çuresay, tenesa C'ovaksuni axsibayi† ukuna ukes tet'un bakaliy. ²⁹ T'e vədə P'ilat' qavuna, şot'oğoy t'öğöl c'eri pine: «Me amdari taxsır hik'ə?» ³⁰ Şot'oğon P'ilat'a coğabt'un tadi: «Əgər me amdaren pis əş nu biq'i bakiniy, kot'o vi kiyel teyan tadoy!» ³¹ P'ilat'en şot'oğö pine: «Kot'o memiin taşeri ef k'anunen vən divanbanan». İudeyxoy kalat'oğon P'ilat'a pit'un:

† **18:28** 18:28 C'eys. 12:1-27

«Beşi şuk'k'ala besp'est'uni ext'iyər butene». ³² Mo şot'o görəne baki ki, İsusı İzi hetər bisuni barada pi əyit bex p'ap'ane. †

³³ P'ilat' qaybaki sarayane başı. Şot'in İsusı k'alpi Şot'o pine: «Hun iudeyxoy padçağnu?» ³⁴ İsusen coğabe tadi: «Hun kot'o vaxunen pi, yoxsa Bezi barada va q'erəzt'oğont'un exlətp'i?» ³⁵ P'ilat'en pine: «Zu iudeyzu ki? Vi azuk'en q'a samci bəyinşxone va bezi kiyel tadi. Exlətp'a, k'ən biyo?» ³⁶ İsusen coğabe tadi: «Bezi padçağluğ me dünyənexun tene. Əgər Bezi padçağluğ me dünyənexun bakiniy, Bezi q'ulluğçığon Zu iudeyxoy kalat'oğoy kiyel nu bafst'eynak' davat'unboy. Ama Bezi padçağluğ memiin tene». ³⁷ P'ilat'en Şot'o pine: «Ak'esa, hun padçağnu». İsusen coğabe tadi: «Vi pi k'inək'e, Zu Padçağzu. Zu serin barada şahidluğbseynak'ez nanaxun baki dünyəne həri. Serin tərəf bakala hər sunt'in Za ümüxelaxsa». ³⁸ P'ilat'en Şot'oxun "p'oy seri hik'ə?" pi xavare haq'i.

Mot'o pit'uxun oşa p'urum qavuna, iudeyxoy t'öğöl c'eri şot'oğə pine: «Zu Şot'ost'a sal sa taxsır tez aksa. ³⁹ Vəst'a sa ədəte bu: C'ovaksuni axsibayi vədine zu vəynak' sa tana tərəzbsa. Həysə çurnansasa, vəynak' "iudeyxoy padçağa" tərbaz?» ⁴⁰ Şot'oğon p'urum harayk'a pit'un: «Me amdara təə, Barabba tərba!» Barabba isə sa k'uldurey.

† **18:32** 18:32 - İsusen İzi xaçe loxol t'əq'tesuna saturbəs avabakest'enedey. İoan. 3:14; 12:32

19

İsusa bespsuni q'erar

¹ T'e vədə P'ilat'en İsusa tatarlayinşbsunane əmirbi. ² Əsk'ərxonal şaşaxun sa tac əldi İsusı belt'un laxı, Şot'ay loxol tünd ç'oç'a xələtt'un lap't'i. ³ Şorox İsusı t'öğöl hari "iudeyxoy padçağ dirist'q'an baki!" pi Şot'o sillət'un duğsay.

⁴ P'ilat'en p'urum qavuna c'eri iudeyxı pine: «Mone, şot'o qavuna, ef t'öğölez eşt'a ki, bezi şot'ost'a sa taxsır nu aksuna vən avabakanan».

⁵ İsus İz bel şaşaxun tac, İz loxol tünd ç'oç'a xələt qavuna c'eğat'an P'ilat'en şot'oğı pine: «Me amdari loxol bəğanan!» ⁶ Samci bəyinşxon q'a şot'oğoy q'ulluğçığon Şot'o ak'i "xaçe loxol t'əq't'a, xaçe loxol t'əq't'a!" uk'a harayt'unpi. P'ilat'en isə şot'oğı pine: «Şot'o vən ext'i xaçe loxol t'əq't'anan, şot'aynak' ki, zu şot'ost'a sa taxsır tez aksa». ⁷ İudeyxon şot'o coğabt'un tadi: «Beşi k'anune bu, me k'anuna görəl şo biyalane, şot'aynak' ki, içü Buxaçuğoy Ğare nex».

⁸ P'ilat'en me əyitə ibaki samalal q'inebi.

⁹ P'urum saraya başı İsusaxun xavare haq'i: «Hun mayinnu?» Ama İsusen şot'o coğab tene tadi. ¹⁰ P'ilat'en Şot'o pine: «Zaxun exlətpsın ten çuresa? Ten ava ki, va tərbsunal, xaçe loxol t'əq'st'unal bezi kiyele?» ¹¹ İsusen şot'o coğabe tadi: «Əgər va Alaxun nu tadesiniy, Bezi loxol vi sal sa ext'iyər tene bakoy. Ama Za vi kiyel tadit'ay günax gele kalane».

¹² Me əyitmoğoxun oşa P'ilat'en Şot'o tərbsune çuresi, ama iudeyxon harayk'a next'unıy: «Əgər

me amdara tərbayin, imp'erat'ori tərəf tenu. İçu padçağ uk'alo imp'erat'ori düşməne!»

¹³ P'ilat'en me əyitə ibaki İsusə qavunane c'evk'i. Şo "Jenen Döşəyinşəki" gala (əbrani muzin Gabbata), izi divanbseynak' laxesi taxt'a areşi. ¹⁴ C'ovaksuni axsibayeynak'* həzirluğ bəğala ğine təxminən üqümci saadey. † P'ilat'en iudeyxoy "bəğanan, ef padçağ mone!" pine.

¹⁵ Ama şot'oğon harayt'unpi: «İradbakeq'an, iradbakeq'an! Kot'o xaçe loxol t'əq't'a!» P'ilat'en şot'oğoxun xavare haq'i: «Yəni ef padçağa xaçe loxol t'əq't'az?» Samci bəyinşxon coğabt'un tadi: «İmp'erat'oraxun başq'a beşi padçağ butene!»

¹⁶ T'e vədə P'ilat'en İsusə xaçe loxol t'əq'st'eynak' şot'oğoy kiyele tadi.

İsusə xaçe loxol t'əq'st'un

(*Mat'. 27:32-44; Mrk'. 15:21-32; Luk'. 23:24-43*)

Əsk'ərxon İsusə tat'unşeri. ¹⁷ İsusen xaça İçin taşeri "Kəllə", yəni əbrani muzin K'olgot'a uk'ala galane c'eri. ¹⁸ T'et'iyə Şot'o xaçe loxol t'əq't'undi. İçuxun sagala q'erəz p'ə tanal xaçe loxol t'əq't'undi: soğo İsusə yön, t'e soğo tərs tərəf, İsus isə biyexey. ¹⁹ P'ilat'en xaçe loxol İudeyxoy PADÇAĞ NAZARET'LU İsus same duğest'i.

²⁰ İudeyxoy gelet'ine me sama k'alpi, şot'aynak' ki, İsusə xaçe loxol t'əq't'esi ga şəhərə

* **19:14** 19:14 C'eys. 12:1-27 † **19:14** 19:14 üqümci saad - həysət'in vaxt'en berezərə saadi p'as's'e.

İşaney hamal t'e şam əbrani, lat'ini saal grek'i muzine şameşey. ²¹ Mot'o görət'un iudeyxoy samci bəyinşxon P'ilat'a pey: «"İudeyxoy padçağ" təə, "<Zu iudeyxoy padçağzu> uk'al" şampa». ²² P'ilat'en isə "k'ə şampezsə, ene şampezu" pine coğab tadey.

²³ Əsk'ərxon İsusə xaçə loxol t'əq'tit'uxun oşa Şot'ay paltarxo ext'i içoğoy arane bip' gala cöyt'unbi. Şot'oğon gurat'al ext'undi, t'e gurat' t'etərə əleşey ki, şot'ay loxol əbun buteney. ²⁴ Şot'oğon sun-suna pit'un: «Mot'o zığmaben, çöp bosen bəyin, şiya baksa». İvel Şamurxost'a bakala

"İçoğoy arane Bezi paltara cöyt'unbi,
Bezi paltareynak' çöpt'un bosı" ‡
əyit bex p'ap'eq'an pine me əşurxo baki.

²⁵ İsusə xaçə loxol t'əq'ti gala İz Nana, İz Nanay xunçi, K'leop'ay çuux Mariya saal magdallu Mariyane çurpey. ²⁶ İsusen İz Nana saal Şot'ay t'öğöl İz çureğala şagirdi çurpsuna ak'i İz Nana pine: «Ay Nana, kot'o Vi ğar hesabba!» ²⁷ Şagirdə isə "hunal kot'o vi nana hesabba!" pine. Kot'oxun oşa t'e şagirden Mariya iz k'oyane taşeri.

İsusi bisun

(*Mat'. 27:45-56; Mrk'. 15:33-41; Luk'. 23:44-49*)

²⁸ İsusen hər şeye tamam baksuna avaney. Şot'aynak'al İvel Şam tam bex p'ap'eq'an pi

‡ 19:24 19:24 İvel məğ. 22:18

"xenezaz baki!" pine. § 29 T'et'iyaya fine oq'oyen buy sa q'ave buy. Sa bisinə t'e oq'oyi boş puşp'it'uxun oşa q'arğuni loxol c'ovakest'i İsusı jomot'un taşeri. 30 İsusen fine oq'oya q'urtedi. Oşa "tamame baki" pi İz bula k'os'bi İz urufa Buxaçugone tapşurbi.

31 Mo Həzirluği ğiney, hamal me Şamat' ği C'ovaksuni axsibayaxun sa ğinane kofst'ay. İudeyxon tet'un çuresay ki, xaçe loxol t'əq't'eşiyorox Şamat' ğine suruk' mandat'un. Şot'aynak'al şot'oğon P'ilat'axun xaişt'unbi ki, xaçe loxol t'əq't'eşit'oğoy turmoğoxoxbi * meyidxo xaçe loxolxun ext'at'un. 32 T'e vədə əsk'ərxon süft'ə İsusaxun sagala xaçe loxol t'əq't'eşit'oğoy sunt'ay, oşa isə t'e sunt'ay turmoğoxoxt'unbi. 33 İsusı t'əğöl İşalayınşakat'an isə Şot'ay ene p'uri baksuna ak'i İz turmoğoxoxtet'un xoxbi. 34 Ama əsk'ərxoxun sunt'in Şot'ay bərinə xişt'ik'en deşinebi, hat'e saad t'et'iin p'i saal xene bari.

35 Mot'o iz piin ak'i amdarene şahidluğbsa, şot'ay şahidluğal serine, şot'in serina upsuna avane. Şahidluğbsa ki, vənal və bakanan. 36 Morox şot'o görəne baki ki, İvel Şamurxost'a bakala "Şot'ay sa üq'ənal xox tene bakal" † əyit bexq'an p'ap'i. 37 İvel Şamurxost'a metər sa gaal

§ 19:28 19:28 İvel məğ. 22:15; 69:21 * 19:31 19:31 Xaçə loxol t'əq't'eşit'oğoy bisunen boxoye zapey. Ama şot'oğoy turmoğoxoxhsunen şot'oğon içoğoxoxefes tet'un baksay, metərлуğenal suruk'eşi usum bisat'unıy. † 19:36 19:36 C'eys. 12:46; Ams'i oç. 9:12; İvel məğ. 34:20

bune: "Deşibakit'ay loxol bəğalt'un". ‡

İsusi meydə mağarina laxsun

(*Mat'. 27:57-61; Mrk'. 15:42-47; Luk'. 23:50-56*)

³⁸ Mot'oxun oşa arimat'eyalu İosifen P'ilat'axun meydə exst'unane xaişbi. İosif İsusi şagirdey, ama iudeyxoy kalat'oğoxun q'ıbsuna görə mot'o c'ap'e efsay. P'ilat'en şot'o bareti, İosifenal hari İsusi meydə exedi. ³⁹ Şot'oxun sagala Nik'odimal buney, mo üşe İsusi t'öğöl hari hat'e Nik'odimey. § Şot'in içuxun sabaç lit'ra * aloyaxun gərgürbi mirra † c'əyine eçeri. ⁴⁰ Şot'oğon İsusi meydə ext'i iudeyxoy oçalaxbsuni ədəten şot'o adeğala c'əyin ləömdi kətani bəzen bəc'ürt'unpi. ⁴¹ İsusaxaçe loxol t'əq't'i gala İşa sa gane buy, memiyal hələ meydə nu laxeşi təzə sa mağarane buy. ⁴² Əyc'indəri Şamat' ğiney, me mağaral İşa baksuna görə şot'oğon İsusi meydə t'et'iyat'un laxi.

20

İsusi bəyinbaksun

(*Mat'. 28:1-8; Mrk'. 16:1-8; Luk'. 24:1-12*)

¹ Şamat'i samci ğine* üşenen, hələ bayinq' vədine magdallu Mariya İsus laxeşi mağarinane

‡ **19:37** 19:37 Zək. 12:10; Qay. əyit 1:7 § **19:39** 19:39 İoan. 3:1-2 * **19:39** 19:39 sabaç lit'ra - 34 kg. † **19:39** 19:39 mirra - şaat' adeğala oyurxoxun həzərbaki toyexlu c'əyin * **20:1** 20:1 Şamat'i samci ğine - yəni bazarin ğine. İudeyxoynak' şamat'i samci ği bazarin ğine hesabbaşa.

hari. Şot'in anak'i ki, mağarin jomoxun t'əp'ək' jə t'ik'ireşene. ² Şot'aynak'al t'it'eri Simon P'et'eri saal İsusı ən gele çureğala t'e soğo şagirdi t'ögöl hari pine: «Q'onçuğomağarinaxun taşeret'un, mayat'un laxe teyan ava».

³ P'et'er saal t'e soğo şagird mağarinat'un taşi. ⁴ Şorox sagala t'it'unst'ay, ama t'e soğo şagird P'et'eraxun yeyine t'ist'ay, şot'o görəl mağarina süft'ə şone p'ap'i. ⁵ Şot'in k'os'baki anak'i ki, kətani bəzurxo t'iya bitene, ama bona tene başi. ⁶ Şot'ay baç'anexun Simon P'et'eral hari p'anep'i, şo mağarin boş başi biti kətan bəzurxo ⁷ saal İsusı bula bəc'ürpi dəsmərə anak'i. Dəsmər kətan bəzürxoy t'ögöl təə, q'erəz sa gala cöycə bəc'ür mandeney. ⁸ T'e vədə mağarina süft'ə p'ap'i t'e soğo şagirdal bona başi mot'oğo ak'i vöne baki. ⁹ Ama şot'oğon İsus p'uri ganuxun bəyinbakalane uk'ala İvel Şama hələ tet'un q'amışaksay.

İsusı magdallu Mariya ak'esun

(Mat'. 28:9-10; Mrk'. 16:9-11)

¹⁰ Hametər, şagirdxo p'urum içoğoy mandala galat'un qaybaki.

¹¹ Mariya isə önök'a mağarin çölin tərəf çurpeney. Şot'in önök'a-önök'a k'os'baki mağarin bonane bəği. ¹² T'et'iya mas'i paltar lapi p'ə angele ak'i: soğo İsusı meydə laxi gane best'a, t'e soğo isə turmoğost'a arşeney. ¹³ Şot'oğon Mariyaxun "ay çuux, het'aynak'en önöne?" pi xavart'un haq'i. Mariyanal şot'oğo pine: «Bezi Q'onçuğo taşeret'un, maya laxsunal

tez ava». 14 Mot'o pit'uxun oşa bač'ane fıřıpi İsusı t'et'ıya çurpsuna anek'i, ama řo İsus baksuna tene avabaki.

15 İsusen řot'oxun xavare haq'i: «Ay çuux, het'aynak'en öñöne? řun qǎvesa?» Mariyan řot'ay bağban baksuna zəndbi pine: «Ağa, əgər řot'o hunen taşeresə, maya laxsuna za upa, zu řot'o ext'oz».

16 T'e vədə İsusen řot'o pine: «Mariya!» Mariyanal fıřıpi İsusa əbrani muzin "Ravvuni!" pine. ("Ravvuni" məəlim upsune).

17 İsusen řot'o pine: «Za ma biq'i efa, řot'aynak' ki, Zu hələ Bavay t'öğöl tez əqeşə. Ama Bezi viçimoğoy t'öğöl taki, řot'oğoy upa ki, Bezi Bava bakala k'inək' efiyal Bava bakalt'ay, Bezi Buxaçux bakala k'inək' efiyal Buxaçux bakalt'ay t'öğölez əqesə».

18 Magdallu Mariya řagirdxoy t'öğöle hari, řot'oğoy "Q'onçuğoy azk'i!" pine. Oşa İsusen içü pit'oğoy bitova řot'oğoy avabakesedi.

İsusı İz řagirdxoynak' ak'esun

(*Mat'. 28:16-20; Mrk'. 16:14-18; Luk'. 24:36-49*)

19 Hat'e ği - řamat'i samci ğine biyəşçoye řagirdxo p'urum sagalat'unıy. řot'oğon iudeyxoy kalat'oğoy q'iyexun içoğoy bakala k'ojin çomo kiritp'et'unıy. Ama İsus bona başı řot'oğoy boş çurpi pine: «Vəynak' xeyirq'an baki!» 20 Mot'o pi řot'oğoy iz kulmoğoy saal bərinəne ak'est'i. řagirdxon Q'onçuğoy ak'i gele müqt'un baki.

21 İsusen şot'oğö p'urum pine: «Vəynak' xeyirq'an baki! Bavan Za yaq'abi k'inək' Zuval vəxez yaq'absa». 22 Mot'o pit'uxun oşa şot'oğöy loxol fupi pine: «İvel Urufa haq'anana! 23 Vən şi günaxxo bağışlayınşaynan, şo bağışlayınşakale, şi günaxxo nu bağışlayınşaynan, şo bağışlayınşakinut mandale». †

İsusi T'omasa ak'esun

24 Ama p'as's'e şagirdaxun soğö, "Əkiz" k'aleğala T'omas, İsus İz şagirdxo ak'eğat'an şot'oğöy t'öğöl tene buy. 25 T'e soğö şagirdxonal T'omasa "Q'onçuğö ayank'i" uk'at'an şot'oğö pine: «Əgər Şot'ay kiyel misp'aren qaypi yaroğö nu ak'ayiz, misp'ari ganxo bezi kul nu laft'ayin, İzi börineyal kula nu laxayiz, zu mot'o vëtezbakon».

26 Muğ ğinaxun oşa İsusi şagirdxo p'urum k'oya gireğat'an T'omasal şot'oğöy t'öğöley. Çomxo kirit baalkayin, İsus bonane başi. Şot'oğöy arane çurpi pine: «Vəynak' xeyirq'an baki!» 27 Mot'oxun oşa T'omasane pi: «Vi k'əşinə miya laxa, Bezi kulmoğö bəğa, vi kula boxoda, Bezi börine laxa. Ma süpələyinşaka, və baka!» 28 T'e vədə T'omasen pine: «Hun bezi Q'onçuxnu, bezi Buxaçuxnu!» 29 İsusen isə şot'o coğabe tadi: «Hun Za ank'i pin və baki? Ak'inut' və bakalorox isə he bəxt'əvərt'un!»

İoanen śampi girke məksəd

30 İsusen İz şagirdxoy piin bəş q'erəzəl gele möcüzəlü nişanxone ak'est'ey, manu ki,

† 20:23 20:23 Mat'. 16:19; 18:18

me girke boş tene sameşe. ³¹ Ama memiya bakalorox şot'aynak'e sameşe ki, vən İsusı Xrist'os, Buxaçığoy Ğar baksuna vëbakanan, vë bakiyal şot'ay s'iyen yəşəyiñş haq'anana.

21

İsusı İz şagirdxo göle börine ak'esun

¹ Me əşurxoxun oşa İsus T'iberiya göle * börine p'urum İz şagirdxo ak'eşi. Mo metərə bakey:

² Simon P'et'er, "Əkiz" k'aleğala T'omas, Galileyin Gana ayizexun bakala Nat'anail, Zavdayi ğarmux saal şot'ay q'erəz p'ə şagird sagalat'uniy. ³ Simon P'et'eren pine: «Çəli biq'saz taysa». Mandi şagirdxon "yanal vaxun tayansa" pit'un. Şorox taşi lodk'inat'un laşi, ama t'e üşe hik'k'al biq'es tet'un baki. †

⁴ Kəybakat'an İsus göle börine çurpeney, ama şagirdxon şot'ay İsus baksuna tet'un avabaki.

⁵ İsusen şot'oğə pine: «Ay viçimux, uksey-nak' sa şey biq'es bananki?» Şot'o coğabt'un tadi: «Təə». ⁶ İsusen pine: «Tora lodk'in yön tərəf bosanan, t'et'iin biq'alnan». Haketərəl bit'un. Şot'oğon t'eq'ədər çəlit'un biq'i ki, tora zapes tet'un baksay. ‡ ⁷ T'e vədə

İsusı çureğala şagirden P'et'era pine: «Mo Q'onçuxə». Simon P'et'eren şot'ay Q'onçux baksuna ibakala k'inək' iz looxun c'eq'i alin

* **21:1** 21:1 T'iberiya göl - mo Galileya göle t'e soğə s'ine † **21:3** 21:3 Luk'. 5:5 ‡ **21:6** 21:6 Luk'. 5:6

paltaren bəc'üresi lodk'inaxun c'eri xene boşe cupi. ⁸ T'e soğo şagirdxo isə çəlin tora zapsun-zapsun lodk'inent'un hari, şot'aynak' ki, göle bōrinexun əxil tet'uniy, p'əbaç p'exusa Ş İša gane mandey.

⁹ Şorox q'ariluğa c'eğat'an at'unk'i ki, t'et'iya bok'ala s'ile loxol çəline ap'sa, iz t'öğöl şumal buney. ¹⁰ İsusen şot'oğo pine: «Həysə biq'i çəlinəxunal eçanan». ¹¹ Simon P'et'er tora q'ariluğa eşt'eynak' lodk'inane laşi. Tore boş sabaç əlli xib dənə kala çəline buy. Çəli lap gele baalkayin, tor k'as'teneşi. ¹² İsusen şot'oğo pine: «Ekinan, savaxt'in şuma ukanan». Şagirdxoy saycət'in Şot'oxun "Hun şunu?" pi xavar haq'suna ük' tenebi. Şot'ay Q'onçux baksuna avat'uniy. ¹³ İsusen şuma ext'i şot'oğo payebi, hat'etərəl çəlinəne paybi. ¹⁴ İsus p'uri ganuxun bəyinbakit'uxun oşa xibimci kərəmey ki, şagirdxo ak'esay.

İsusi P'et'era tadi tapşuruğ

¹⁵ Savaxt'in şumaxun oşa İsusen Simon P'et'era pine: «Ay İoani ğar Simon, hun Za kot'oğoxun gelen çuresa?» P'et'eren Şot'o pine: «Hoo, ay Q'onçux, Va çuresuna avanu». İsusen şot'o pine: «Bezi q'uziğo bəğa». ¹⁶ Şot'in p'əmci kərəm P'et'era pine: «Ay İoani ğar Simon, Za çurensa?» Şot'inal İsusa pine: «Hoo, ay Q'onçux, Va çuresuna avanu». İsusen şot'o pine: «Bezi q'uziğo otarişa». ¹⁷ Xibimci

kərəm P'et'era pine: «Ay İoani ğar Simon, Za çurensa?» P'et'eren xibimci kərəm İsusen içuxun "Za çurensa?" xavar haq'suna görə pis-baki şot'o pine: «Ay Q'onçux, Hun hər şeyə avanu, bezi Va çuresuna avanu». İsusen şot'o pine: «Bezi q'uziğə bəğə. ¹⁸ Serina, serinaz va nex: cəyil bakat'an vi q'ayınşa ğaçp'i çureğala gala tansay, ama q'oja bakat'an kulmoğə box-odalnu, q'erəzt'in vi q'ayınşa ğaçp'i va vi nu çureğala gala taşale». ¹⁹ İsusen me əyiten P'et'eren mani cürə bisunen Buxaçuğoy s'iya alabaleysa, şot'one avabakest'ay. Mot'o pit'uxun oşa "Bezi baç'anexun eki" pine.

²⁰ P'et'erenal qoş bəği İsusi çureğala şagirdi içoğoy baç'anexun eysunane ak'i. Mo hat'e biyəsin şum ukala vədine fıırpi İsusaxun "ay Q'onçux, Va toydala amdar şuva?" pi xavar haq'i şagirdey. * ²¹ P'et'eren me şagirdə ak'i İsusə pine: «Ay Q'onçux, p'oy me amdar hetər bakala?» ²² İsusen şot'o pine: «Əğər Zu qaybakamin † şot'ay dirist' manst'una çureğayiz, mot'oxun va hik'ə? Hun Bezi baç'anexun eki». ²³ Hametər, t'e şagirdi nu bisuni barada vėbakalt'oğoy arane exlətxone yəymişəki. Ama İsusen şot'o tene biyal tene pey, saycə "əğər Zu qaybakamin şot'ay dirist' manst'una çureğayiz, mot'oxun va hik'ə?" peney.

²⁴ Me əşurxoy barada şahidluğbsun şamk'alo hat'e şagirdə. Yanal avayan ki, şot'ay şahidluğ

* **21:20** 21:20 İoan. 13:25 † **21:22** 21:22 Zu qaybakamin - memiya İsusen İzi me dünyənə p'əmci eysunaxune əyitey

serine.

²⁵ İsusen q'erəzəl gele əşurxone biq'ey. Əgər şoroxal soğo-soğo şameşiniy, zaynak' t'etərə eysa ki, şameğala girkurxo sal dünyəne tene p'aq'oy.

lxxxvi

Udi Bible
Udi Scripture translation

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Udi)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

174556f0-71b4-5f1c-b512-2117b07ebbf0